

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

DUBEN 2013

*Sola Scriptura – Jedině Písmo
Solus Christus – Jedině Kristus
Soli Deo Gloria – Jedině Bohu Sláva*

*Sola Gratia – Jedině milostí
Sola Fide – Jedině vírou*

OBSAH

Lidé, kteří touží po bohatství	1
John Newton – Tvá vzácná milost	2
Spasení vede k proměně života a učení	5
Pověření vyplývající z bezchybnosti Bible	9
Ještě mluví, ač zemřel	18
Ze života reformátora	20
Co by pastoři neměli říkat svým manželkám	22
Lady Jane Gray	24
Kdo je antikrist	31
Zamyšlení nad změnou papeže	33
Monoteistický ekumenismus	37
Křesťanství bez moci	40
Pastoři a sociální sítě	42
Jak jsme hospodařili	45

LIDÉ, KTERÍ TOUŽÍ PO BOHATSTVÍ

John Newton

Přílišná touha a lnutí k věcem současného světa je obecnou příčinou duchovního úpadku. Pokud nebude kořen tohoto ďábelského principu umrtven naukou o kříži, ovládne časem i to nejnádhernější vyznání. Láska ke světu, která je neslučitelná s pravou Boží láskou, se projevuje dvěma různými způsoby podle toho, k čemu lidé tíhnou díky svému temperamentu a návykům:

Prvním je nenasytost nebo dychtění po zisku. To bylo zkázkou Jidáše a pravděpodobně i příčinou selhání Démase. Z uctivé zmínky o něm v některých Pavlových epištolách se zdá, že Démas si na určitou dobu získal Pavlovu důvěru a úctu. Přesto po delším čase jeho chtivá vášeň převládla a poslední zmínka, kterou o něm od apoštola máme, zní:

◆ *Démás mě totiž opustil, protože více miloval tento svět. (2 Tm 4,10)*

Existují ovšem i lidé, které nelze obvinít z lásky k penězům pro ně samotné, protože je raději rozhazují, než aby je hromadili. Přesto jsou rovněž pod vlivem

2 ZÁPAS O DUŠI

---

světského ducha! Svá světácká srdce ukazují náročným vkusem při výběru šatů či nábytku a hodováním, což se nikdy neslučuje s křesťanským vyznáním.

Není jednoduché vytyčit v tomto ohledu chování křesťana, jež by se slušelo v různých situacích, do kterých nás Boží prozřetelnost postavila. Ani to není nutné pro ty, kdo jsou chudého ducha a upřímného srdce. Prostá touha těšit Boha a být ozdobou evangelia vyřeší většinu případů, kdy se budeme ptát, jak by měl věřící utrácet své peníze – což trápí jen nízce a povrchně smýšlející. Sklony našeho srdce vždy nasměrují a budou řídit naše dobrovolné výdaje. Ti, kdo milují Pána a jejichž duch je ve službě pro Něj plný života, ti se vyhnou jak lakotě, tak sobecké marnotratnosti. Budou spíše lnout ke skromnosti v tom, jak utrácet své peníze pro sebe, a raději se budou snažit podpořit Boží věc a ulehčit potřebám Jeho lidu.

Lakomci, kteří se spokojí s pouhou formou náboženství, budou hromadit vše, co

lze ušetřit, aby uspokojili svou chamtivost! Jiní utratí vše, co přebývá, aby uspokojili svou marnivost či své světské choutky!

Není lehké určit, které z tohoto dvojího zla je větší. Možná je z těch dvou právě lakomec nejméně přístupný k tomu, aby se nechal usvědčit, a proto je jeho cesta k nápravě tím obtížnější. Na druhé straně, touha po výstřelcích a požitkářství, pokud v ní člověk setrvává, postupně povede k souladu s duchem a zásadami světa, až zcela jistě oslabí, pokud celkově nepotlačí, zbožný život. Ať už je „láska ke světu“ jakkoliv velká, pak přímo úměrně s ní upadá i „zdraví duše“.

◆ *Kdo chce být bohatý, upadá do osidel pokušení a do mnoha nerozumných a škodlivých tužeb, které strhují lidi do zkázy a záhuby. Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení. (1 Tm 6,9–10)*

(Z dopisů Johna Newtona) ■

PŘÍBĚH PÍSNĚ

TVÁ VZÁCNÁ MILOST (AMAZING GRACE)

David Fielding

Autorem níže uvedené nejznámější křesťanské písně je John Newton.

1. Tvá vzácná milost, šťastný den!

Je spasen lidský vrak!

Já ztracený byl nalezen,
slepému vrácen zrak.

2. Ke kříži musila mne vést,
by strach můj zlomen byl!

Mou nejšťastnější chvílí jest den,
kdy jsem uvěřil.

3. Že mnohou bouří, nástrahou

má cesta vzhůru jde?

Mám všechno, když mám milost Tvou,
ta domů dovede.

4. Až moje srdce znavené
se navždy zastaví,

Tvá milost do nového dne
mne v slávu postaví.

John Newton (1725–1807)

Životopis Johna Newtona stojí zcela jistě za přečtení.

Vyrůstal na moři a v mnoha svých písničkách se vrací ke dnům dětství a dospívání, kdy se plavil nebezpečnými oceány na velkých námořních lodích 18. století. Jeho otec byl námořním kapitánem a John ho viděl jen velmi zřídka. Na jeho život měla tedy největší vliv matka. Zatímco seděl na jejím klíně, vyprávěla mu biblické příběhy, učila ho zpívat písně a modlit se za svou spásu.

Svět Johna Newtona se rozpadl krátce před jeho sedmnáctými narozeninami, když matka zemřela a on vstoupil do života plného zoufalství a hříchu. Když ho přinutili dát se k námořnictvu, začal se stavět proti všem autoritám. Klel a nadával, byl agresivní a jeho chování bylo tak zlé, že ho vysadili v Západní Africe, kde žil jako otrok vydán na milost odpornému obchodníkovi s otroky a jeho africké ženě.

Z této situace byl pozoruhodně zachráněn a právě byl na cestě domů, když se v noci 10. března 1748 strhla děsivá bouře, která téměř zcela zničila loď. Newton byl přivázan ke kormidlu lodi a ze všech sil se snažil vyvést ji ven z bouře. Ze strachu a zoufalství volal k Bohu o záchranu. Všechny modlitby, písně a biblické verše, které se během let na matčině klíně naučil, se mu najednou vynořovaly z paměti. To byl začátek cesty, na které Newton přijal plnou jistotu spasení v Ježíši Kristu, svém Pánu a Spasiteli.

O několik let později působil jako vděčný Boží služebník ve sboru v Olney v hrabství Buckingham na pozici kapla-

na (a později jako pastor sboru v Londýně). Právě v Olney napsal Newton své nejznámější písně a vznikl zde i slavný zpěvník „Olney Hymns“ plný písní zkomponovaných Newtonem a jeho dobrým přítelem Williamem Cowperem. Jednou z nich byla právě „Tvá vzácná milost (Amazing Grace)“.

Autor Newtonova životopisu, Jonathan Aitken, zachycuje příběh této nádherné písně ve své knize „John Newton, Od nemilosti k vzácné milosti“. Píše: „Newtonova Amazing Grace je nejspívanější, nejnahrávanější a nejmilovanější píseň světa. Žádná jiná píseň, duchovní či světská, se s ní nemůže srovnávat co do počtu nahrávek (přes 3 000 jen ve Spojených Státech), v četnosti její interpretace (v průběhu jednoho roku se veřejně zpívá asi desetmilionkrát), v mezinárodní oblíbenosti napříč šesti kontinenty ani v její kulturní stálosti (je jí 238 let a je stále v plné síle)... Přesto mezi těmi miliardami lidí, kteří ji po dobu její existence s radostí zpívali nebo jí rádi naslouchali, má jen pár jedinců alespoň nějaké povědomí o jejím původu, účelu, důsledcích nebo historii.

Amazing Grace vyšla z Newtonova pera ke konci prosince roku 1772 jako součást příprav na novoroční kázání, které měl svým farníkům přednést 1. ledna 1773. Tato poznámka o vzniku písně při přípravě na kázání by byla cizí většině duchovních 18. století, ale Newton byl v oblasti duchovního vyučování důvtipným inovátorem. Během uplynulých dvou let experimentoval (na duchovního anglikánské církve) s vy-

4 ZÁPAS O DUŠI

soce neobvyklou činností – psal duchovní písně určené obyčejným lidem. Tato činnost se zrodila z Newtonova poznání, že základní náboženské knihy tradiční církve, tedy Bible a Knihy společných modliteb z roku 1662, byly plné slov a frází, kterým nevzdělaní lidé nerozuměli.

Jeho sbor v Olney tvořili většinou tkalci, zemědělci, pracovníci sladoven, kováři a další řemeslníci nebo živnostníci, a proto se Newton domníval, že by jim mohl pomoci pochopit Písmo, kdyby napsal písně objasňující jednoduchými slovy biblické texty, na které kázal.

Na začátku svého působení na místě kaplana v Olney používal Newton k tomuto účelu písně jiných autorů, jako například Isaaca Wattse nebo Johna a Charlese Wesleyových. První, komu se dostalo biblického vyučování prostřednictvím duchovních písní, byly děti z jeho farnosti... Když Newton viděl, jak efektivní pomocí při duchovním vyučování dětí je zpěv a učení se písní z paměti, rozšířil tuto praxi i na dospělé členy shromáždění... Ačkoliv se zpívání duchovních písní těšilo oblibě, součástí nedělních shromáždění se stávalo jen příležitostně, spíše se uplatňovalo při modlitebních setkání během týdne. Anglikánská církev osmnáctého století totiž považovala za nevhodné, aby uvnitř zdí vysvěcených budov zaznívalo cokoliv jiného než zpívané metrické žalmy.

Den k vyučování o Boží milosti, 1. ledna 1773, si Newton asi nevybral bezdůvodně. Měl ve zvyku považovat každý Nový rok za milník, za příležitost k duchovnímu hodnocení. Poznámky v Newtonově diáři k jeho kázání ve sboru v Ol-

ney na Nový rok ukazují, že rozvinul téma svého zápisu z 31. prosince. Začal tím, že zdůraznil, jak je důležité být vděčný Bohu za Jeho dřívější milosti. Potom položil tu stejnou řečnickou otázku jako David před třemi tisíci lety: „Kdo jsem já, Pane?“

Newtonova odpověď ovlivněná vlastními zkušenostmi zazněla jasně v písni, kterou právě napsal. Prohlásil, že neobrácení hříšníci byli oslepeni „bohem tohoto světa“ (satanem), dokud „k nám nepřišla Boží milost, kterou jsme si nejen nezasloužili, ale ani jsme po ní netoužili... naše srdce se bránila Jeho vstupu až do chvíle, kdy nás přemohl mocí své milosti.“

Newtonova vlastní slova vyjadřují úžas nad Boží milostí, díky níž došlo ke spasení hříšníků, obzvláště jeho samotného!

„Až se dostanu do nebe, uvidím tam tři divy. První z nich bude, že tam uvidím mnoho lidí, u kterých jsem to neočekával. Druhý zázrak bude, že nenalezu mnohé z těch, které jsem tam neočekával. Třetí a největší zázrak ze všech bude, že tam budu přítomen já!“

Vlastní slova Johna Newtona napsaná na pamětní desce olneyského hřbitova:

JOHN NEWTON, duchovní

Kdysi nevěřící a prostopášný posluhovač otroků v Africe byl z bohaté milosti našeho Pána a Spasitele **Ježíše Krista** zachráněn, obnoven, omilostněn a pověřen kázat evangelium, o jehož zkázu předtím po dlouhou dobu usiloval. Sloužil téměř šestnáct let jako kaplan na této faře a dvacet osm let jako pastor v St. Mary Woolnoth.

V lednu proběhl v Brně další ročník Zimní konference Zápasu o duši a Poutníkovy četby – tentokrát bylo tématem **Radostné spasení**. V zaplněném sále modlitebny BJB jsme se při výkladu Božího slova a při společném zpěvu mohli skutečně setkat s živým Bohem. Bůh nám velmi požehnal a naplnil naše srdce radostí ze spasení i bázní před velkým Bohem, který nám toto slavné spasení připravil.

Nahrávky z konference naleznete na stránkách Reformace.cz.

SPASENÍ VEDE K PROMĚNĚ ŽIVOTA A UČENÍ

Peter Vajda

- ◆ *Lidé sami vypravují, jak jste nás přijali a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a skutečnému a očekávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, Ježíše, jenž nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu. (1 Te 1,9-10)*

Úvod

V tomto vyučování se chceme zaměřit na to, jak spasení vede k **proměně života** a k **proměně učení**. Nosným textem jsou dnes pro nás výše uvedené verše. V této pasáži hovoří o proměně života text: „*jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili Bohu živému*“ a „*jak jste se obrátili, abyste očekávali jeho Syna*“. O proměně učení se dozvídáme z instrukce: „*abyste sloužili Bohu skutečnému*“ (pravému – ČSP). Pravému Bohu se nedá sloužit nijak jinak jen pravdou, v Duchu a v pravdě.

Zdroj proměny života a učení

Co je zdrojem proměny našeho života a našeho učení? Odpověď nacházíme ve zmíněném textu. Je to **obrácení**. Pokud jsme spaseni a patříme Kristu, nemohlo se to udát nijak jinak než tak, že jsme se obrátili. Tento text hovoří o tom, že jsme se **obrátili od model k Bohu**. Někteří

z nás by mohli být zaskočeni a zaváhat, zda se to týká i nás – vždyť já jsem se nikdy ve svém životě nepoklonil Baalovi ani modlářským sochám, nevsadil jsem háj, kde bych uctíval nebeské zástupy či cizí božstva, neobětoval jsem zvířata, nestavěl jsem modlářské sloupy, ani jsem si neodlil tele ze zlata, neprovedl své děti ohněm, neklaněl jsem se Měsíci ani Slunci, nemodlil se k obrazům, rytinám ani sochám...

Nemylme se, Boží slovo nás všechny bez rozdílu pravdivě odhaluje: Byli jsme mrtví ve svých hříších a přestoupení (Ef 2,1) a byli jsme všichni modláři. Rozpustilý, prostopáší, bezbožný život je modloslužba:

- ◆ *A také nebudte modláři jako někteří z nich, jak je psáno: ‚Usadil se lid, aby jedl a pil, a potom povstali k tancům.‘ (1 K 10,7)*

Lakomství a milování peněz je modloslužba:

6 ZÁPAS O DUŠI

- ◆ ...ani lakomec, jehož bohem jsou peníze... (Ef 5,5)
- ◆ ...lakomství, které je modloslužbou... (Ko 3,5)

Naši modlou bylo naše ego a naše sobectví. Byli jsme svéhlaví, svévolní, žili jsme podle sebe, bez ohledu na Boží zákon, ve vzpouře vůči Bohu, v neposlušnosti:

- ◆ *Vzdor je jako hříšné věštění a svéhlavost jako kouzla a ctění domácích bůžků. (1 S 15,23)*

Pokud je výsledkem obrácení služba živému a pravdivému Bohu, tak před obrácením jsme sloužili sobě, hříchu a vládci nadzemských mocí, sloužili jsme nepravdě a sebeklamu. Byli jsme otroky (služebníky) hříchu (J 8,34; Ř 6,16). Náš starý život v kostce charakterizuje verš:

- ◆ *Dost dlouho už jste dělali to, v čem si libují pohané: žili jste v nevázanosti, vášních, v opilství, v hodech, pitkách a v hanebném modlářství. (1 Pt 4,3)*

Tedy příčinou proměny života je obrácení. Jak však může k obrácení dojít?

Obrácení je nerozlučně spojeno s poznáním a vírou v evangelium. Musím poznat a uvěřit, že jsem hříšník, že jsem ve tmě, že mám vinu před svatým a spravedlivým Bohem, a že mě čeká jen spravedlivý trest – smrt a zatracení ve věčném odloučení od tváře Pána, který je Pravda, Láska, Světlo. Musím také poznat, že Bůh je nejen spravedlivý soudce, ale je také milostivý. Musím poznat – a uvěřit v – Ježíše, že je Kristus, poznat – a uvěřit v – Jeho zástupné dílo vykoupení na kříži. Musím se spolehnout na to, že skrze mou víru v Krista Bůh připočítává všechny mé hříchy Kristu, a Kristovu

spravedlnost mně. To je ospravedlnění. Takto před Bohem získává hříšník postavení spravedlivého se všemi důsledky, které z tohoto postavení vyplývají. Kdo má takovou víru, získává nejen ospravedlnění, ale i dar Ducha a znovuzrození, protože **dar Ducha** je z víry v evangelium, je „z uvěření zvěsti“ (Ga 3,2)

- ◆ *Vždyť jste se znovu narodili, nikoli z pomíjitelného semene, nýbrž z nepomíjitelného, skrze živé a věčné slovo Boží. (1 Pt 1,23)*

V obrácení, skrze nové narození, jsme přešli **ze tmy do světla** (1 Te 5,5; 1 Pt 2,9; Iz 9,2; J 12,46) – takže už nespíme (jako duchovní mrtvolky), ale bdíme – což znamená, že žijeme nové životy, zemřeli jsme hříchu (Ř 6,2-3). Udály se dvě klíčové věci: zemřeli jsme hříchu, čímž (a) jsme ospravedlněni od hříchu, a (b) bylo zmařeno tělo hříchu, abychom nesloužili hříchu, ale chodili v novotě života (Ř 6:4-11). Ze služebníka hříchu se stal služebník Boží a služebník spravedlnosti (Ř 6,16-18, a celkově Římanům 6. a 8. kapitola).

Zatímco skrze ospravedlnění získáváme postavení spravedlivého před Bohem, skrze znovuzrození a obřízku srdce (Ř 2,29; Ko 2,11; Fp 3,3) jsme proměněni.

Obojí, jak naše ospravedlnění, tak i naše proměna (nové narození), jsou z milosti, díky Božímu předurčení, předzvěděni, vyvolení a povolání:

- ◆ *...vyvoleným ... kteří byli předem vyhlédnuti od Boha Otce a posvěceni Duchem, aby se poslušně odevzdali Ježíši Kristu a byli očištěni pokropením jeho krví (1 Pt 1,2)*

- ◆ ...v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. (Ef 1,4)
- ◆ Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu. (2 Te 2,13)

Zdrojem našeho obrácení je Boží dílo spásy, které v nás Bůh ze své milosti koná.

Znovuzrození a obrázka srdce je Boží svrchovaná spásná práce, kterou koná Bůh sám, bez našeho přičinění. Koná ji však v nás, a tak se toto spasitelné dílo projeví naším obrácením. Výsledkem je nový život, poslušnost víry, ovoce Ducha, služba živému a pravému Bohu, čili **proměna života a proměna smýšlení**.

Proměna života – služba živému Bohu a očekávání Syna

Po obrácení žijeme život, který je nový a radikálně jiný. Kráčíme po úzké cestě, chodíme Duchem a ne podle těla, chodíme ve světle, posvěcujeme se, připodobňujeme se Kristu, žijeme v poslušnosti víry a přinášíme ovoce Ducha. Copak může někdo mít Ducha a nemít ovoce Ducha? Může mít někdo víru a nemít ve svém životě poslušnost víry? A je ještě jedna důležitá věc, která bude charakterizovat náš nový život – očekávání Ježíše Krista, Jeho příchodu v moci (1 Te 1,10).

Pokud očekáváme Syna z nebes, tak očekáváme Jeho druhý příchod, vykoupení těla, vzkříšení z mrtvých. Každý, kdo má takovou naději, se očisťuje:

- ◆ *A každý, kdo v něm má tuto naději, očisťuje se, tak jako on je čistý. (1 J 3,3)*

Nejsme ještě dokonale čistí, ale náš život musí být charakterizován očisťováním se a chozením ve světle (1 J 1,5–10). To sloveso je v průběhovém čase. Z naší strany se tak nestane jednou provždy tím, že jsme uvěřili v evangelium nebo se rozhodli pro Ježíše. Jak se očisťujeme? Duchem umrtvujeme skutky těla (Ř 8,13; Ga 5,19). Konáme skutky víry. Usilujeme o věci, které jsou shora (Ko 3,1). Hromadíme si poklad v nebi (Mt 6,20–21; Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18,22). Vyznáváme své hříchy, činíme nápravu a přijímáme od věrného Pána odpuštění (1 J 1,5–10). Činíme spravedlnost a soud. Posloucháme evangelium – žijeme podle Božích přikázání (1 J 2,2–6) – podle příkazů a pokynů Pána a podle Jeho vzoru, podle přikázání a pokynů apoštolů Ježíše Krista a podle jejich vzoru, čili podle novozákonního učení (Kristus je naším zákonem – 1 K 9,21). Učení nové smlouvy pokrývá všechny oblasti našeho života: růst v posvěcení, následování Krista, poslušnost, správa církve, život v církvi, pořádek, napomínání, služba evangelia a vyučování, služba potřebným, manželství a rozvod, muž v manželství, žena v manželství, výchova dětí, chování dětí k rodičům, vztah nadřízený – podřízený, vztah ke světské moci, vztah ke světské práci, vdovy atd.

Očekávání Syna formuje způsob života.

Máme k tomu podobenství o pannách s lampami, podobenství o věrných a nevěrných služebnících. Podobenství o čtyřech družích půdy nás učí o potřebě vytrvat ve víře do konce a přinést ovoce. Podobně nás to učí podobenství

8 ZÁPAS O DUŠI

o ratolestech na révě. Máme texty evangelí a epistol o potřebě setrvat a vytrvat až do konce. A máme texty o tom, že strom poznáte po ovoci, špatný strom nemůže nést dobré ovoce a naopak.

Proměna učení

Proměna učení je výsledkem obrácení, jak jsme již zmínili, výsledkem spásy skrze evangelium. Spasení jsme vírou v pravdy evangelia. A ty se radikálně liší od toho, čemu věří tento svět, co tento svět považuje za pravdu. Evangelium je těm, kteří hynou, bláznovstvím (1 K 1,18; 2 K 4,3; 2 Te 2,10). Tento svět věří, že vesmír i život vznikl přírodními evolučními procesy. Svět věří, že po smrti už nic není, není soud, není věčný život a věčné ztracení. Svět nevěří, že existuje Bůh, který má od věčnosti rovnocenné božského Syna, který se přes nadpřirozené početí a narození z panny stal člověkem, nevěří, že Ježíš po smrti na kříži vstal z mrtvých. Svět nevěří ve vzkříšení mrtvých. Proč? Neboť věří, že život se vyvinul evolučně, kde smrt je nejen nedílnou součástí života, ale i hnacím motorem evolučního pokroku. Proto svět nevěří, že existuje vítězství nad smrtí.

Svět nevěří, že smrt a zkázu přivedl na svět pád prvního člověka, Adama, proto nevěří ani v druhého, posledního Adama, který smrt porazil. My těmto pravdám Božího slova o stvoření, o prvním Adamovi, o Spasiteli, druhém Adamovi věříme, pokud jsme ovšem uvěřili evangeliu, pokud zůstáváme v této víře. Uvěřením evangeliu, pravdám Božího slova, došlo u nás k přeměně myšlení a učení.

Čemu věříme, o tom i svědčíme. Pokud u nás došlo k této přeměně učení, pak je učení evoluční teorie pro nás bláznovstvím, a my jsme se stali tomuto světu blázny pro Krista.

♦ *Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě; nám, kteří jdeme ke spáse, je mocí Boží. Je psáno: „Zahubím moudrost moudrých a rozumnost rozumných zavrhnou.“ Kde jsou učenci, kde znalci, kde řečníci tohoto věku? Neučinil Bůh moudrost světa bláznovstvím? Protože svět svou moudrostí nepoznal Boha v jeho moudrém díle, zalíbilo se Bohu spasit ty, kdo věří, bláznovskou zvěstí. Židé žádají zázračná znamení, Řekové vyhledávají moudrost, ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé. (1 K 1,18–25)*

Pokud očekáváme Syna z nebes, který nás vysvobozuje od přicházejícího hněvu (1 Te 1,10), tak věříme, že Boží hněv (soud) přijde, věříme v druhý příchod Pána. Z Božího slova víme, že to bude soud ohněm, že celý svět zahyne. A víme i to, že v historii naší planety se podobný hněv a soud už jednou udál – vodou – a že celý tehdejší svět zatopen vodou zahynul (2 Pt 3,6). Proto věříme učení Božího slova o potopě za dnů Noeho, ať už by to bylo pro tento svět jakýmkoli bláznovstvím. Jak bychom mohli věřit v budoucí globální (planetární, celovesmírný) soud

ohněm, pokud bychom nevěřili v minulý globální (planetární) soud vodou? Jak bychom mohli věřit ve vzkříšení z mrtvých, oslavené tělo, věčný život a nové nebe a novou zemi, pokud nevěříme v mocné nadpřirozené stvoření za šest obyčejných dní? Obrácení vede k proměně učení. Čemu věříme, o tom i svědčíme.

Závěr

Spasení je radostné, protože Boží záchra na hříšníka vede k jeho ospravedlnění a proměně, jejímž výsledkem je nové stvoření. Spasení vyúsťuje do nového života. Tělesnému člověku by se žítí nového života jevílo jako neradostné, svazující, omezující, zákonické. Pro křesťana, který je

novým stvořením, bude žítí nového života v poslušnosti víry, v naplňování Boží vůle, v očekávání vykoupení těla, v očekávání Syna z nebes, osvobozující a radostné, plnohodnotné a duši naplňující, i když ne vždy lehké a ne bez odříkání, pokořování se, ne bez utrpení, ne bez selhání a pádů a pokání. Taková bude chůze po úzké cestě v očekávání naděje věčného života, protože každý, kdo má takovou naději, se očišťuje. Ochotu, sílu, trpělivost a vytrvalost potřebnou k žítí nového života budeme nacházet v Bohu a čerpat z Boha, který je pravdivý, z Jeho zaslíbení, a přece to budeme my, kteří z Jeho milosti budeme žít nové životy a smýšlet ve všech oblastech podle Božího slova. ■

TÉMA: KAZATELSKÁ SLUŽBA

POVĚŘENÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z BEZCHYBNOSTI BIBLE: VÝKLADOVÉ KÁZÁNÍ

John F. MacArthur, Jr.

(www.biblickaknihovna.cz, přeložil Jan Janča)

Zvláštní pozornost, jež je v rámci evangelikalismu v posledních letech věnována neomylnosti Písma, s sebou nese pověření klást při kázání Písma důraz na výkladovou metodu. Samotná existence Boha a Jeho podstata nás vede k nutnému závěru, že Bůh komunikuje přesně a že k rozpoznání významu Božího slova je zapotřebí používat odpovídající proces exegeze. S křesťanským pověřením kázat Boží slovo neodmyslitelně souvisí závažná odpovědnost předávat jeho význam posluchačům. Víra v bezchybnost Božího slova si tedy především vyžaduje výkladové kázání, přičemž se nemusí primárně jednat o homiletickou podobu. V tomto ohledu je zde tedy rozdíl oproti pohledu, který zastává omezenou bezchybnost.

V posledních letech je v rámci evangelikalismu kladen teologický důraz na bezchybnost Písma. Mnohé materiály napsané na obranu bezchybnosti Písma představují nejlepší teologické rozbor, které vznikly v naší generaci.

A přesto se naše nasazení pro neomylnost Písma jaksi konkrétně neprojevuje v praktické službě. V evangelikálním kázání by se mělo odrážet naše přesvědčení, že Boží slovo je neomylné a bezchybné. Často se to ale neděje. V současném evan-

10 ZÁPAS O DUŠI

gelikalismu je spíše patrný *odklon* od biblického kázání a *příklon* k pragmatickému, námětovému kázání, kde se zdůrazňuje osobní zkušenost.

Nemělo by tedy kázání být spíše biblickým výkladem, v němž se bude zrcadlit naše přesvědčení, že Bible je inspiro-

vané, bezchybné slovo Boží? Jestliže věříme, že „veškeré Písmo je vdechnuté Bohem“ a je bezchybné, neměli bychom svým úsilím dávat najevo, že je „užitečné k učení, k usvědčování, k napravování, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl takový, jaký má být, důkladně vystrojený ke každému

dobrému skutku“? (2 Tm 3,16–17) Neměla by tato úžasná pravda být určující i pro způsob, jakým kážeme?

Pavel dal Timoteovi následující pověření: „Zapřísahám tě před Bohem a Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, a při jeho zjevení a jeho kralování: *Hlásej slovo*, přicházej s ním vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej se vši trpělivostí a s vyučováním“ (2 Tm 4,1–2; zdůraznění přidáno). Jakákoli forma kázání, v níž je přehlížen Bohem zamýšlený záměr a smysl, nesplňuje očekávání, pokud jde o Boží plán.

Kazatelskou činnost výmluvně popisuje J. I. Packer:

Kázání se objevuje v Bibli jako přenos toho, co Bůh říká o sobě a o svém ko-

nání a o lidech ve vztahu k sobě, a dále je to pak zdůrazňování Božích příkazů, zaslíbení, varování a ujistění s cílem získat posluchače... aby na poselství reagovali pozitivně.

Jedinou logickou reakcí na bezchybné Písmo je tedy výkladové kázání. *Výkladovým* kázáním mám

na mysli takové kázání, ve kterém je význam dané biblické pasáže prezentován *celistvě* a *přesně* tak, jak to bylo zamýšleno Bohem. Výkladové kázání je oznamování Boží pravdy na základě rozjímání daného kazatele.

Je třeba si říci, že ne všichni kazatelé, kteří

používají výkladové kázání, zastávají hledisko bezchybnosti Písma. Viz výklad pasáže u Marka 5 či Jana 6 v publikaci *The Daily Bible Studies Series* Williama Barclaye. A rovněž je pravda, že ne všichni kazatelé, kteří zastávají hledisko bezchybnosti Písma, používají výkladové kázání. Jsou to ale projevy nedůslednosti, protože používání výkladového kázání je přímým důsledkem našeho pohledu na Písmo jako bezchybné, zatímco pokud na písmo nahlížíme jako na zatížené chybami, je výkladové kázání nepodstatné.

Řekněme to ještě jinak. Co na tom, že máme bezchybný text, jestliže se nebudeme zabývat základními prvky komunikace, tedy slovy, větami, gramatickou stavbou, morfologií, syntaxí atd.? Proč

NEOMYLNOST BIBLE

Když poznáme všechna fakta, pak Písmo v původním záznamu a správně vyložené se prokáže být bez chyby v každém svém tvrzení, v míře přesnosti původně zamýšlené, ať se takové tvrzení týká doktríny, dějin, vědy, zeměpisu, geologie atd.

Paul D. Feinberg

bychom se pak měli vlastně snažit o výkladové kázání?

Walter Kaiser ve své velice potřebné publikaci o teologii exegeze výstižně analyzuje současný anemický stav církve, který je důsledkem nedostatečné výživy věřících trpících absencí výkladového kázání.

Není tajemstvím, že Kristova církev v mnoha částech světa vůbec nekypí zdravím. Umdlévá, protože je živena dnešním „rychlým občerstvením“; jsou jí předkládány všechny možné umělé přísady a nepřírozené náhražky. V důsledku toho je teologickou a biblickou podvýživou postihována právě generace lidí, kteří činí zásadní kroky, aby jejich tělesné zdraví nebylo poškozováno potravinami a produkty, které jsou karcinogenní anebo jinak škodlivé. A zároveň se na většině míst církve dívoce a téměř nekontrolovaně šíří celosvětový duchovní hladomor vyplývající z nedostatku pravého kázání slova Božího (Am 8,11).

A řešením je právě výkladové kázání.

Pověření je tedy jasné. Výkladové kázání je deklarativní způsob kázání, v němž neomylnost Písma nachází své logické vyjádření a církev svůj život a moc. Jednoduše řečeno, bezchybnost Písma si vyžaduje výkladový přístup jako jedinou metodu kázání, kterou se zachovává čistota Písma a dociluje se záměru, k němuž nám Bůh své slovo dal.

R. B. Kuiper na toto pověření klade důraz následovně: „Obsah kázání musí být pochopitelně určován zásadou, že křesťanské kázání je ohlašování slova Božího.“

BEZCHYBNOST, EXEGEZE A INTERPRETACE

Postuláty a východiska

Rád bych hlavní rozbor začal následujícím postuláty, které na sebe logicky navazují a které slouží jako úvod a podpora k mým tezím (a zároveň vytvářejí skutečný základ pro bezchybnost Písma).

1. Bůh je (Gn 1,1; Ž 14 a 53; Žd 11,6).
2. Bůh je pravda (Ex 34,6; Nu 23,19; Dt 32,4; Ž 25,10; 31,6; Iz 65,16; Jr 10,8; 10,11; J 14,6; 17,3; Tt 1,2; Žd 6,18; 1 J 5,20–21.).
3. Bůh komunikuje v souladu se svou podstatou (Nu 23,19; 1 S 15,29; Ř 3,4 2 Tm 2,13 Tt 1,2; Žd 6,18).
4. Bůh mluví jen pravdu (Ž 31,5; 119,43. 142.151.160; Př 30,5; Iz 65,16; J 17,17; Jk 1,18).
5. Bůh zjevoval své pravé slovo v souladu se svou pravdivou podstatou tak, aby bylo předáváno lidem (tato naprosto zřejmá pravda je vidět v 2 Tm 3,16–17; Žd 1,1).

Proto je třeba uvažovat o následujících východiscích:

1. Bůh dal své pravdivé slovo k tomu, aby bylo předáváno *jako celek*; má být tedy kázán celý úradek Boží (Mt 28,20; Sk 5,20; 20,27). V souladu s tím je třeba o každé části slova Božího uvažovat ve světle celku.
2. Bůh dal své pravdivé slovo k tomu, aby bylo předáváno *přesně* tak, jak nám je dal. Je třeba je šířit přesně, jak nám bylo předáno, aniž bychom poselství jakkoli měnili.

12 ZÁPAS O DUŠI

3. Prvního a druhého východiska lze docílit jedině procesem exegeze, která vede k výkladovému kázání.

Bezchybnost Písma ve vztahu k výkladovému kázání

Dovolte mi nyní tato východiska doložit pomocí odpovědi na řadu otázek. Bude me přitom postupovat od Božího zjevení do cíle tímto zjevením zamýšleného.

1) Proč kázat?

Odpověď je velmi jednoduchá: Protože nám to Bůh přikázal (2 Tm 4,2) a apoštolové na tento příkaz reagovali právě kázáním (Sk 6,4).

2) Co bychom měli kázat?

Slovo Boží, tedy *Scriptura sola* a *Scriptura tota* (1 Tm 4,13; 2 Tm 4,2).

3) Kdo káže?

Svatí lidé Boží (Lk 1,70; Sk 3,21; Ef 3,5; 2 Pt 1,21; Zj 18,20; 22,6). Například Izajáš byl pověřen kázáním až poté, co mu Bůh očistil rty (Iz 6,6–13).

4) Co je odpovědností kazatele?

1. Kazatel si musí za prvé uvědomit, že Boží slovo není jeho. Musí si uvědomit následující skutečnosti:

- Kazatel je posel, nikoli původce poselství (*euaggelizo*).
- Je rozsévačem semene, nikoli jeho zdrojem (Mt 13,3.19).
- Je kurýrem, nikoli autoritou (*kruss*).
- Je správcem, nikoli vlastníkem (Ko 1,25).
- Je průvodcem, nikoli autorem (Sk 8,31).
- Je služebníkem podávajícím duchovní pokrm, nikoli jeho kuchařem (J 21,15.17).

2. Kazatel za druhé potřebuje pokládat Písmo za slovo Boží (*ho logos tou theou*). Když se pro tuto pravdu a odpovědnost nasazuje:

Bude jeho cílem stavět se pod Písmo, nikoli nad ně a umožňovat mu jaksi promlouvat skrze něj a přednášet poselství, které není jeho, ale které je z Písma. K tomu by tedy mělo při našem kázání vždy docházet. Neville Cardus ve svém nekrologu věhlasného německého dirigenta Otto Klemperera mluvil o tom, jak Klemperer „uváděl hudbu do pohybu“ tak, že záměrně využíval anonymní styl, kdy sám sebe stavěl do pozadí, aby se jednotlivé tóny samy ve své celistvosti vyjadřovaly skrze něj. A stejně tomu musí být i v kázání: Promlouvat má Písmo, přičemž úlohou kazatele je prostě „uvádět Bibli do pohybu“.

Slovní spojení „slovo Boží“ (*logos theou*) se v Novém zákoně vyskytuje více než čtyřicetkrát. Slovo Boží je celý Starý zákon (Mk 7,13); to, co kázal Ježíš (Lk 5,1); poselství, které vyučovali apoštolové (Sk 4,31; 6,2); slovo, které od apoštolů obdrželi Samařané (Sk 8,14.25); poselství, které obdrželi pohané od Petra (Sk 11,1); slovo, které kázal Pavel na své první misijní cestě (Sk 13,5.7.44.48.49; 15,33–36); poselství, které Pavel kázal na své druhé misijní cestě (Sk 16,32; 17,13; 18,11); poselství, které Pavel kázal na své třetí misijní cestě (Sk 19,10). Lukáš se v knize Skutků zaměřoval právě na toto slovo, které se šířilo tak rychle a ve velkém rozsahu (Sk 6,7; 12,24; 19,20). Pavel lidem v Korintu cíleně zdůrazňoval, že mluví slovo, které dostal od

Boha, které nijak nepozměnil a které je projevem pravdy (2 K 2,17; 4,2). Pavel dával jasně najevo, že zdrojem jeho kázání je právě slovo Boží (Ko 1,25; 1 Te 2,13).

Stejně jako v případě Krista a apoštolů má být Písmo dnes předkládáno všemi kazateli takovým způsobem, že mohou říkat: „Tak praví Pán.“ Jejich odpovědností je předkládat Písmo tak, jak nám bylo dáno a v souladu s jeho záměrem.

5) Jak začalo poselství kazatele?

Poselství začalo jako pravé slovo od Boha a bylo předloženo jako pravda, protože Božím záměrem je předkládat pravdu. Bylo Bohem ustanoveno jako pravda a předáno Božím Duchem v součinnosti se svatými muži, kteří jej obdrželi v naprosto čisté podobě, jakou měl Bůh na mysli (2 Pt 1,20–21). Proroci a apoštolové jej obdrželi jako *Scriptura inerrantis*, tedy bez chyby, bez odchylky od původní formulace Písma v mysli Boží.

Bezchybností je tedy označována kvalita, v níž pisatelé našeho kánonu obdrželi text, jemuž říkáme Písmo.

6) Jak má Boží poselství pokračovat ve svém původním pravém stavu?

Jestliže Boží poselství začalo v pravdě a jestliže má být předáváno stejně, jako jsme jej obdrželi, jakými interpretačními procesy vynucenými změnami jazyka, kultury a doby se nyní zajistí jeho čistota při kázání? Odpověď zní: Pro správný výklad je přijatelný jedině exegetický přístup.

Uvedli jsme si tedy základní potřebu exegeze. Nejlogičtější otázkou tedy je: „Jaký vztah je mezi výkladem/exegezí a kázáním?“ Patrně nejlépe na to odpovídá J. I. Packer:

Vzhledem k podstatě Bible musí veškerá její interpretace mít podobu kázání. A platí to i naopak: Vzhledem k podstatě kázání musí veškerá pravá podoba kázání mít podobu biblické interpretace.

Dále je třeba uvažovat o všech těchto skutečnostech společně a praktickým způsobem:

7) Jak vypadá konečný krok, v němž se bezchybnost spojuje s kázáním?

1) Je třeba používat pravý text. Jsme vděční všem odborníkům, kteří se tvrdě namáhají v oblasti textové kritiky. Díky jejich práci dostáváme k dispozici původní text Písma, na rozdíl od velkého objemu dochovaných kopií rukopisů, které jsou zatíženy chybami, pokud jde o textové varianty. To je naším východiskem. Bez textu v podobě, v jaké jej poskytl Bůh, by byl kazatel bezmocný a nemohl by jej předkládat v souladu s Božím záměrem.

2) Potřebujeme tedy pravý text, který je pak třeba přesně interpretovat, což se týká hermeneutiky.

Hermeneutika je jakožto teologická disciplína oborem zabývajícím se správnou interpretací Bible. Zvláštním způsobem se v ní uplatňuje obor všeobecné jazykovědy a hledání významu. Usiluje o formulaci konkrétních pravidel, která se vztahují ke speciálním faktorům ve spojitosti s Biblií... Hermeneutika je vědou v tom smyslu, že může stanovovat určité zásady k odhalování významu určitého dokumentu, a v tom, že tyto zásady nenabízejí jen výčet pravidel, ale organicky spolu navzájem souvisejí. Zároveň

14 ZÁPAS O DUŠI

se jedná o umění, jak jsme si již uváděli, protože zásady či pravidla nelze nikdy uplatňovat mechanicky, ale vyžadují si zručnost příslušného vykladače.

3) Naše exegeze musí vyplývat ze správné hermeneutiky. Pokud jde o tento vztah, Bernard Ramm uvádí:

(Hermeneutika) má k exegezi stejný vztah jako soubor pravidel k určité hře. Tento soubor pravidel je sestaven na základě úvah, analýz a zkušeností. Hra se pak hraje podle konkrétního ztvárnění těchto pravidel. Pravidla nejsou onou hrou. A hra bez pravidel zase pozbývá smyslu. Hermeneutika jako taková není exegezi, ale exegeze je aplikovanou hermeneutikou.

Exegezi lze tedy definovat jako dovedné uplatňování hermeneutických zásad na biblický text v původním jazyce, s ohledem na porozumění a prohlásování významu, který autor zamýšlel, jak pro posluchače tehdejšího, tak i posluchače v pozdějších dobách. Hermeneutika a exegeze se společně zaměřují na biblický text s cílem určit, co vypovídal a co jím bylo původně míněno. Exegeze ve svém nejširším slova smyslu bude tedy zahrnovat různé disciplíny literární kritiky, studii dějin, gramatickou exegezi, historickou teologii, biblickou teologii a systematickou teologii. Při správné exegezi se student dozví, co daný text sděluje a co znamená, díky čemuž je pak veden ke správnému osobnímu uplatnění.

Interpretace Písma je úhelným kamenem nejen celkového procesu přípravy kázání, ale i kazatelova života. Věrný student Písma bude usilovat o to, aby

měl co největší jistotu, že interpretace je biblicky přesná.

4) Nyní jsme tedy připraveni ke skutečnému výkladu. Na základě právě uvedeného myšlenkového postupu tvrdím, že výkladové kázání je skutečně exegetickým kázáním, a nikoli především homiletickou podobou poselství. Merrill Unger k tomu uvádí:

Nejde o délku rozebírané pasáže, tedy o verš či větší oddíl, ale o způsob rozboru takové pasáže. Je-li vysvětlovaná pasáž, bez ohledu na svůj rozsah, rozebírána takovým způsobem, že její skutečný a základní význam je objasněn ve světle a celkovém kontextu Písma a uplatněn na potřeby dnešního posluchače, pak to lze náležitě označit za výkladové kázání.

Kazatel je pak díky tomuto procesu exegeze, který začal s vírou v bezchybnost Písma, vybaven pravým poselstvím, pravým záměrem a pravým uplatněním. Jeho kázání to dává náhled historický, teologický, kontextový, literární, synoptický i kulturní. Jeho poselství je pak takovým poselstvím, jaké zamýšlel Bůh.

To vše nám nyní připadá naprosto očividné. Přímo se ale nabízí otázka: „Jak tedy církev ztratila ze zřetele vztah mezi bezchybností Písma a kázáním?“ Dovolte mi uvést, že hlavním důvodem byl „liberalismus“.

DĚDICTVÍ LIBERALISMU

Příklad

Robert Bratcher je překladatel, který pracoval na překladu *Good News For Modern Man* (American Bible Society), někdejší

asistent výzkumu společnosti ABS a také ordinovaný baptistický pastor (Southern Baptist). Jako jeden z řečníků pozvaných na sjezd Christian Life Commission pořádaný jižními baptisty zde mluvil na téma „Autorita Bible pro dnešní církev“. Níže je výňatek z jeho proslovu:

Uvádět, že Bible je bezchybná a neomylná lze jedině na základě záměrné nevědomosti či intelektuální nepoctivosti. Touto herezí by se neměl provinít žádný věřící, který miluje pravdu, projevuje úctu Bohu a čest Kristu. Vnášet do Bible bezchybnost a neomylnost znamená činit si z ní modlu, přetvářet ji na falešného Boha.

Takový způsob myšlení je typickým dědictvím a důsledkem liberalismu, který kazatele okrádá o skutečný kazatelský náboj. Kladu si pak otázku: „Proč se pak pečlivě zajímat o obsah, ve kterém se neodráží Boží podstata, nebo o obsah, jehož pravdivost je nejistá?“

Mylné představy

Robert Bratcher a další, kteří se hlásí k „omezené“ či „částečné“ bezchybnosti Písma se mýlí, a to z několika důvodů.

1) Tito lidé se ve skutečnosti nevypořádali s tím, co Písmo učí o sobě.

Benjamin Warfield se na podstatu tohoto problému zaměřil následující otázkou: „Skutečně rozhodující otázka mezi křesťanskými badateli ... tedy zní: ‚Co je biblickou doktrínou inspirace na základě přesné a vědecké exegeze?‘“

2) V náhledu „omezené“ či „částečné“ bezchybnosti Písma se předpokládá, že existuje nějaká vyšší autorita, která sta-

noví spolehlivost Písma, tedy vyšší autorita než Boží zjevení v Písmu. Tito lidé se dopouštějí chyby již apriorně, protože kritikovi přisuzují vyšší autoritu než Písmu. Zároveň jaksi předpokládají, že tento kritik je bezchybný.

3) Platí-li náhled „omezené“ či „částečné“ bezchybnosti Písma, pak se zastánci tohoto hlediska dopouštějí chyby, když tvrdí, že by pak určitá část Písma mohla být důvěryhodným prostředkem, který sděluje Boží pravdy. Pokud by Písmo bylo chybné, byla by totiž Bible úplně diskvalifikována jakožto spolehlivý zdroj pravdy.

V každém případě se pak musíme zabývat následujícími předpoklady. Má člověk věřit Písmu, anebo jeho kritikům? Neří přece možné chtít, „aby se vlk nažral (tedy zastávat omezenou bezchybnost Písma), a koza zůstala celá (mít přitom naprosto důvěryhodné Písmo)“. Clark Pinnock výstižně uvádí: „Snahy zúžit integritu Bible na záležitosti 'víry' a záležitosti historické spolehlivosti jsou zcela nemístné a pošetilé.“

Jestliže Bible nemůže vést ke zdravé doktríně ohledně Písma, pak nemůže vést k důvěryhodné doktríně ohledně jakékoli jiné záležitosti. Jestliže se lidé, kteří zapisovali Písmo, dopouštěli chyb v tom, jak rozuměli čistotě svatého Písma, diskvalifikovali se tím coby pisatelé i pro jakoukoli jinou oblast Boží zjevení pravdy. A jestliže se tedy takto diskvalifikovali ve všech oblastech, každý kazatel je tím pádem připraven o možnost jakkoli důvěřovat údajné pravdivosti poselství od Boha, které má pak předávat dále.

Co z toho vyplývá

G. Campbell Morgan, označovaný jako „korunní princ všech komentátorů“ dvacátého století, byl evidentně Bohem hojně používán. A přesto měl i ve svém životě období, kdy se potýkal s otázkou, kterou se právě zabýváme v tomto pojednání. Dospěl k názoru, že pokud jsou v biblickém poselství chyby, nelze je pak s poctivostí veřejně kázat.

Podívejme se na to, s čím se potýkal mladý Campbell Morgan, aby zjistil, zda je Bible skutečně slovo Boží:

Tento mladý muž po dobu tří let s největší vážností přemýšlel o své budoucnosti v oblasti vyučování a později i kazatelství, přičemž ale kolem sebe viděl rozbouřené vody hluboké náboženské kontroverze. Četl nové knihy, které se zaměřovaly například na otázku „Lze Boha poznat“, a zjišťoval, že autor došel k názoru, že „Boha nelze poznat“. Byl z toho všeho nesmírně zmaten. Již si nebyl jistý tím, co jeho otec hlásal na veřejnosti a učil jej doma. Objevovaly se další knihy, které se snažily Bibli před těmito útoky bránit. Čím více četl, tím méně odpovědí na své otázky nacházel. Kdo nikdy netrpěl, neumí si představit, jakou tíseň mladý Campbell ve svém duchu zakoušel během tohoto zásadního období svého života. Pro následující roky jej to vybavilo tím největším soucitím s mladými lidmi, kteří mají podobné zkušenosti v rámci studia na univerzitě. Mluvil o nich jako o těch, kdo podstupují „nekonečnou pouť prázdnou pouští“. Krize se u něj plně projevila ve

chvíli, kdy si přiznal, že už nemá jistotu, že Bible je autoritativní slovo Boží určené člověku. Okamžitě pak zrušil veškerá svá domluvená kázání. Pak všechny tyto knihy, které Bibli napadaly i bránily, dal do jedné skříně. A ihned otočil klíčem u dveří. „Ještě dnes slyším zvuk toho zámku,“ říkával pak často. Vyšel z domu a vydal se po ulici do knihkupectví. Pořídil si zde novou Bibli, vrátil se s ní domů, kde si řekl: „Už si nejsem jistý, zda tato kniha je to, co můj otec označoval za slovo Boží. Ale jedno je mi jasné. Je-li to slovo Boží a přijdu-li na to s otevřenou myslí nezatíženou předsudky, to slovo samo dá mé duši potřebné ujištění.“ „A Bible si mě našla,“ uváděl pak. „Začal jsem ji číst a studovat tehdy v roce 1883. A od té doby ji studuji stále, až do dneška (1938).“ Po dvou letech se Campbell Morgan překlenul přes své silné pochybnosti a získal naprostou jistotu, že Bible není v žádném ohledu ničím jiným než slovem živého Boha. Vyjadřuje se k tomu následovně: „Díky této zkušenosti jsem se pak konečně vrátil zpět ke kazatelské činnosti a do služby. Získal jsem silnou oporu, abych mohl začít kázat, a od té doby jsem v tom pak usilovně pokračoval.“ Krize tedy byla překonána a v duši plála nově objevená jistota. Tato kniha knih si tím pádem zasluhuje veškerou pozornost, kterou jí člověk může věnovat, nikoli jen k osobnímu potěšení z toho, že se může přibližovat k hlubinám srdce, myslí a vůle samotného Boha, ale také s cílem, aby tyto pravdy

objevené takovým zkoumáním Písma mohly být oznamovány světu lidí klopotně tápajících za světlem a hynoucích v temnotě bez jasného poznání Boží vůle.

Kéž tedy Bůh znásobí zástup mužů, „kázatelů“, kteří se z přesvědčení o bezchybné podstatě Bible budou usilovně snažit jí rozumět a ohlašovat její poselství jako lidé pověřeni Bohem k tomu, aby její poselství v Jeho jménu oznamovali.

Výzva pro nás

Jedním z nejzbožnějších kázatelů, kteří kdy žili, byl Robert Murray McCheyne ze Skotska. V pamětech o jeho životě Andrew Bonar píše:

Jeho přáním bylo dospět co nejbliže k jednoduchosti při vysvětlování Písma v kázání. Když byl tedy kdysi dotázán, zda nemá obavy, že by jednoho dne už neměl námět na kázání, odpověděl: „Ne, ve svých kázáních jsem jen tlumočnickem Písma; vyčerpám vše tehdy, až bude vyčerpána Bible.“ A ve stejném duchu se pečlivě vyhýbal až příliš běžnému způsobu, kdy se text spíše přizpůsobuje určité doktríně, místo aby se usilovalo o přímé, očividné propojení se zkoumanou pasáží. Vždy se snažil kázat v souladu s myslí Ducha svatého v dané pasáži – s vnitřním chvěním, že činit jakkoli jinak by znamenalo zarmucovat Ducha, který tuto pasáž nechal zapsat. Výklad byl proto pro něj velmi závažnou záležitostí. I když se úzkostlivě držel této jisté zásady, nijak se necítil každodenně omezován používat všechny části Sta-

rého zákona stejně jako Nového zákona. Vždy se nejprve ujišťoval o primárním smyslu a uplatnění dané pasáže a pak se snažil ji uchopit s ohledem na použití v současnosti.

Úkolem komentátora je kázat Boží myšlenky tak, jak je nachází v bezchybném slově Božím. Chápe je skrze hermeneutiku a exegezi. Následně je oznamuje výkladovým způsobem jako poselství od Boha, poselství, které je pověřen oznamovat.

John Stott výstižně popsal vztah procesu exegeze k výkladovému kázání:

Výkladové kázání je nanejvýš náročnou disciplínou. A možná právě proto je tak vzácné. Chápou se jej pouze ti, kdo jsou připraveni následovat příkladu apoštolů a říkat: „Není správné, abychom my zanechali Božího slova a sloužili při stolech... my však se oddáme modlitbě a službě slova“ (Sk 6,2.4). Systematické kázání slova není možné bez jeho systematického studia. Nestačí jen si zběžně projít pár veršů při svém denním čtení Bible ani studovat určitou pasáž teprve tehdy, když na jejím základě máme kázat. Nikoli. Denně musíme být pohrouženi do Písma. Musíme nejen studovat, jakoby s pomocí mikroskopu, jazykové podrobnosti několika veršů, ale také musíme zároveň svým teleskopem, dalekohledem bádát v širém prostoru Božího slova, vstřebávat to majestátní téma božské svrchovanosti ve spásě lidstva. „Je požehnáním,“ napsal Ch. H. Spurgeon, „pronikat až k samotné duši Bible, až nakonec začnete mluvit jazykem Písma a váš duch je

prosycen slovy Pána tak, že Bibli máte přímo v krvi a na povrch vámi proniká samotná podstata Bible.“

Bezchybnost Písma si vyžaduje proces exegeze a výkladové kázání. Boží slovo je zachováno celistvě jen při procesu exegeze, který ochraňuje poklad zjevení a označuje jeho význam přesně podle původního Božího záměru. Výkladové kázání je tedy výsledkem procesu exegeze. Je zá-

sadním pojítkem mezi bezchybností Písma a kázáním. Bylo nám dáno pověření zachovávat čistotu původního bezchybného slova, které nám dal Bůh, a oznamovat celou radu Boží spásné pravdy.

Poznámky

Poznámky (především autory citátů, ale i další) najdete na webu nebo vám je na požádání pošleme. ■

...JEŠTĚ MLUVÍ, AČ ZEMŘEL

- ◆ *Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)*

Komentář Jana Kalvína

Neboť Bůh tak miloval svět. Kristus otevřel první větu a takříkajíc zdroj naší spásy a dělá to proto, aby tu nezůstala žádná pochybnost. Naše mysl totiž nemůže dojít poklidného míru, dokud nespočineme v nezasloužené Boží lásce. Protože celé naše spasení nesmí být vyhledáváno jinde než v Kristu, musíme vědět, odkud k nám Kristus přišel a proč nám byl dán jako Spasitel. Oba body nám byly jasně sděleny – totiž že víra v Krista všem přináší život a že Kristus přinesl život, protože nebeský Otec miluje lidské pokolení a přeje si, aby lidé nezemřeli. Na toto uspořádání bychom měli pečlivě dbát, protože jakmile dojde na otázku zdroje našeho spasení, objeví se zlá ctižádost naší přirozenosti a my si rychle vytvoříme ďábelské představy o našich vlastních zásluhách. Díky nim se domníváme, že Bůh je s námi smířený, protože nás přijal za hodné svého uznání. Ale Písmo všude velebí Jeho čistou a neposkvřně-

nou milost, která žádné zásluhy nebere v úvahu.

A Kristova slova neznamenají nic jiného, když tvrdí, že příčina tkví v Boží lásce. Protože pokud se chceme povyšovat, Duch před námi zavře Pavlovými ústy dveře, když říká, že tato láska byla založena *na záměru jeho vůle* (Ef 1,5). Je více než zřejmé, že Kristus se tak vyjádřil proto, aby odvedl pozornost lidí od hloubání nad sebou samými k samotné Boží milosti. Neříká ani, že by byl Bůh pohnut k naší záchraně tím, že v nás spatřil něco, co bylo hodno takového výjimečného požehnání, ale připisuje slávu naší záchraně cele své lásce. Ještě jasněji je to vidět na tom, co následuje, protože, jak dodává, *Bůh dal svého Syna za lidi, aby nezemřeli*. Z toho tedy vyplývá, že dokud se Kristus neujme záchranu ztracených, jsou všichni předurčeni k věčné zkáze. To také později ukázal Pavel:

◆ *Protože nás miloval, když jsme ještě byli hříšní. (Ř 5,8)*

A vskutku, tam kde panuje hřích, nenajdeme nic než Boží hněv, který s sebou přináší smrt. Proto je milost to, co nás usmírjuje s Bohem, aby nás mohl stejným způsobem obnovit k životu.

Tento způsob vyjádření se však může jevit jako protiklad k mnoha textům Písma, které staví na Kristu základ Boží lásky k nám a ukazují, že mimo Něj jsme objektem Božího hněvu. Měli bychom si však pamatovat – což jsem už řekl – že utajená láska, kterou nás nebeský Otec miloval sám v sobě, převyšuje všechny ostatní příčiny, ale že milost, o které si přeje, aby byla známa všem, a skrze kterou máme radostnou naději spasení, začíná smířením, kterého bylo dosaženo skrze Krista. Když tedy nutně nenávidí hřích, jak máme věřit tomu, že nás miluje, pokud nedošlo k odčinění těch hříchů, kvůli kterým se na nás spravedlivě hněvá? A tak, než můžeme zakusit Jeho Otcovskou laskavost, musí zasáhnout Kristova láska, aby s námi Boha usmířila. A když je nám hned na počátku sděleno, že Bůh, protože nás miloval, dal svého Syna, aby za nás zemřel, je také vzápětí doplněno, že je to jen Kristus, na kterého má v přesném slova smyslu víra hledět.

Dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul. Toto je správný pohled víry, upřený na Krista, ve kterém lze spatřit Boží srdce naplněné láskou – spoléhat se na Kristovu smrt jako jediný projev té lásky je pevný a trvalý důkaz. Slovo *jediný* (ἑμφρατικὸν) má svůj význam – má zdůraznit věrlost Boží lásky k nám.

Není totiž jednoduché přesvědčit člověka o tom, že ho Bůh miluje, a tak, aby došlo k odstranění všech pochybností, vyjádřil Pán Ježíš jasně, že jsme Bohu tak velmi milí, že kvůli nám dokonce neušetřil svého jediného Syna. A protože Bůh naprosto zřetelně vyjádřil svou lásku k nám, kdokoliv se s tímto svěděním nespokojí a stále zůstává na pochybách, velmi Krista uráží. Je to, jako kdyby říkal, že Kristus byl jen obyčejný člověk vydaný napospas nahodilé smrti. Ale měli bychom se na to raději podívat ve srovnání s úctou, kterou má Bůh ke svému jedinému Synu. O tolik vzácnější se Mu jevílo naše spasení, že vybral takové výkupné – měl zemřít Jeho jediný Syn. Na toto jméno má Kristus právo, protože je svou přirozeností *jediný Boží Syn*. Tuto čest nám předává, když nás přijímá, když jsme vyryti do Jeho těla.

Aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul. Významnou předností víry je, že nás osvobozuje od věčné zkázy. Jeho úmyslem bylo totiž výslovně sdělit, že ačkoliv se zdá, že jsme se narodili k smrti, nabízí se nám nepochybná záchrana skrze víru v Krista, a proto se nemáme bát smrti, která nad námi jinak zlověstně visí. Použil univerzální termín *žádný*, a to jednak proto, aby k účasti na životě pozval všechny bez rozdílu, a jednak aby zamezil výmluvám ze strany nevěřících. To platí i pro termín *svět*, který použil předtím. Ačkoliv se totiž ve *světě* nenajde nic, co by bylo hodno Boží laskavosti, přesto se Bůh v současnosti projevuje jako smířený s celým světem, když zve všechny lidi bez výjimky k víře v Krista, která není ničím menším než vstupem do života.

20 ZÁPAS O DUŠI

Na druhé straně si připomeňme, že i když je život zaslíben obecně všem, *kdo věří* v Krista, všichni víru nemají. Neboť i když je Kristus znám všem a vystaven pohledům všech, Bůh otevírá oči jen vyvoleným, aby Ho hledali vírou. I zde se ukazuje nádherné působení víry, neboť skrze ni dostáváme Krista tak, jak je nám dán Otcem, to znamená s tím, že nás osvobodil od prokletí věčné smrti a učinil z nás dědice věčného života, protože obětí své smrti zaplatil za naše hříchy, takže nic nebrání Bohu v tom, aby nás prohlásil za své syny. Víra tedy zahrnuje Krista i s účinkem Jeho smrti a ovocem Jeho vzkříšení, a nemusíme se divit, pokud skrze ni obdržíme podobně i Kristův život.

Stále není velmi jasné, proč a jak nám víra dává život. Je to proto, že nás Kristus

obnovuje svým Duchem, že Boží spravedlnost může žít a působit v nás, nebo je to proto, že jsme byli očištěni Jeho krví a jsme bráni jako spravedliví před Bohem díky tomu, že nám udělil milosti? Ve skutečnosti je jisté, že tyto dvě věci jsou vždy spojeny, ale protože se nyní zabýváme jistotou spasení, měli bychom se především držet toho, že žijeme, protože nás Bůh miluje ze svobodné vůle, aniž by nám připisoval naše hříchy. Z tohoto důvodu je výslovně zmíněna oběť, jejímž prostřednictvím došlo ke zničení hříchů spolu s prokletím a smrtí. Již jsem vysvětlil, že tyto věty nám chtějí sdělit, že v Kristu dostáváme život, který sami v sobě nemáme, protože za tohoto bídného stavu lidstva předchází vykoupení z časového hlediska spasení. ■

ZE ŽIVOTA REFORMÁTORA

–jk–

Jan Kalvín (1509–1564) byl reformátor z francouzsky mluvícího švýcarského města Ženeva. Narodil se ve francouzském Noyonu (Pikardie). Když v Paříži studoval práva a později teologii, seznámil se s učním Martina Luthera, stal se křesťanem a horlivým stoupencem reformace. Kvůli pronásledování ale musel zanedlouho opustit Francii. Během svých cest, kdy kázal evangelium v jižní Francii, Itálii a ve Švýcarsku, napsal v r. 1536 (tedy ve svých 27 letech!) své nejznámější dílo – Instituci (Učení křesťanského náboženství). Na tomto díle dále pracoval celý zbytek života, takže čtvrté vydání Instituce je přibližně čtyřikrát rozsáhlejší než původní text

věnovaný francouzskému králi Františku I. Jedná se o ucelený souhrn křesťanského učení, systematickou teologii, která má svým čtenářům dodnes co říci.

V září 1536 se Kalvín nechal přesvědčit (nebo lépe řečeno byl dotlačen) ženevským reformátorem Farelem, aby zůstal v Ženevě a pomohl zde s reformací církve. Vypracoval reformační řád pro bohoslužby církve i pro celé město (občanský řád), pravidelně kázal a vyučoval. Po četných sporech s městskou radou byl ovšem po dvou letech práce i s Farelem z města vykázán.

Uchýlil se do Štrasburku, kde působil reformátor Martin Bucer. Zde se staral

o sbor francouzských emigrantů, studoval, učil na univerzitě, psal a věnoval se čilé korespondenci s reformátory z celé Evropy. Se vši pravděpodobností to byla nejšťastnější léta jeho života.

V té době ho ženevští radní požádali, aby jim pomohl s odpovědí kardinálovi, který je svým dopisem chtěl přimět k návratu ke katolictví. Kalvínova brilantní odpověď patří k nejlepším obhajobám reformace vůbec. Kalvínův dopis Sadoletovi na straně jedné, a stále se zhoršující situace v Ženevě na straně druhé, vedly městskou radu k tomu, aby nakonec povolala Kalvína zpět do Ženevy. V roce 1541 Kalvín oficiální nabídku rady přijal.

Když se první neděli po návratu do Ženevy postavil za kazatelnu, mnozí očekávali, že se obrátí proti těm, kteří ho vyhnali z města. Místo toho Kalvín navázal na odíl z Matouše, na který kázal naposledy před svým vyhnáním z Ženevy a pokračoval ve výkladu evangelia. Jako kdyby si jen na čas odskočil a nyní pokračoval dál.

Kalvín kázal v Ženevě v neděli dvakrát a každý druhý týden v pracovní dny každý večer (to je průměrně osmnáct kázání měsíčně!). V týdnu se věnoval Starému zákonu a v neděli Novému zákonu nebo Žalmům. Jeho kázání zapisoval placený stenograf těsnopisem a potom je prepisoval zase zpět do běžného písma.

Během patnácti let v Ženevě tak Kalvín vložil řadu knih ze Starého i Nového zákona evangelia, Skutky, listy Korintským, Galatským, Efezským, Tesalonickým a pastorální epístoly.

K většině biblických knih napsal také komentáře, které jsou skutečným pokladem křesťanské církve. Snoubí se v nich vynikající práce vykladače Písma s pastýřským srdcem a velkou teologickou hloubkou. Již skoro pět set let oslovují celé generace křesťanů. Dodnes patří k nejlépe hodnoceným jeho komentářem Janova evangelia, Skutků a pastorálních epíštol.

Jeho korespondence zahrnuje více než 4000 dopisů (včetně korespondence s představiteli české Jednoty bratrské), takže ovlivnil myšlení mnoha lidí na celém kontinentu. Během Kalvínova působení se z Ženevy stalo skutečné centrum reformace. Roku 1559 založil akademii, kde se vzdělávali kazatelé z celé Evropy (mimo jiné také překladatelé Bible kralické z Jednoty bratrské).

Kalvín zemřel sužován mnoha nemocemi v květnu 1564 v necelých 55 letech. Až do své smrti pracoval – upoután na lůžko a trápen bolestmi, stále diktoval poznámky svému sekretáři. Poslední dny strávil v takřka nepřetržitě modlitbě, která z velké části obsahovala texty Žalmů. ■

RÁDIO LOGOS

Rádio Logos je názov internetovej rozhlasovej služby HCJB GLOBAL SK. Patrí medzi evanjelikálne medzidenominačné misijné organizácie zamerané predovšetkým na rozhlasové vysielanie. Kládie dôraz na zvestovanie a vyučovanie Božieho

Slova na základe biblického odkazu.

www.radiologos.sk

CO BY PASTOŘI NEMĚLI ŘÍKAT SVÝM ŽENÁM

Nebezpečí, která plynou z přílišné snahy být transparentní

R. Scott Clark

Megan Hillová, manželka presbyteriánského pastora, se na svém blogu zamýšlí nad tím, co pastoři říkají svým manželkám a co by jim říkat měli. Na tuto otázku mohou odpovědět jedním slovem: Nic. Tím nic myslím „žádné důvěrné informace“. Pastor může své manželce říct to, co by řekl i ostatním členům shromáždění, ale nic víc. Samozřejmě, že může žádat o modlitby. Samozřejmě, že může své manželce povědět o své náročné schůzce nebo o tom, že na setkání starších řešili obtížný případ. Neměl by ale prozradit, o koho se jednalo, protože by to „důvěrné“ mohlo začít trochu prosakovat ven.

Chápu, že žijeme v době hypertransparentnosti, a že prostřednictvím sociálních médií mnozí lidé žijí život zcela vystavený pohledům digitálních diváků. Tato skutečnost však nemůže být argumentem, který podpoří touhu služebníků podléhajících pokušení sdílet se svými manželkami, co se dozvěděli na setkání starších nebo na poradenských schůzkách. Co se odehraje na setkání starších, to tam má také zůstat. Pokud se nejedná o trestné záležitosti nebo není potřeba otevřít to před celým shromážděním sboru, pak to, co se odehraje v poradenské místnosti, má zůstat v poradenské místnosti. Zcela jistě se to netýká pastory manželky.

To není sexismus. Je to milost a moudrost. Pastorova manželka nebyla povolána do pastorační služby. Není ani

neoficiálním spolupracovníkem pastora. Nebyla ustanovena (a neměla by být). Jejím posláním ve spojení s viditelnou církví je být věrná obyčejným způsobem – milovat svého muže a rodinu. To je vše.

Existuje pět důvodů, proč pastorova manželka nepotřebuje vědět to, co ví pastor:

1. Jen málo věcí v rámci služby je tak těžkých, jako vědět to, co vědí pastoři (a starší). Vidím, jak toto břemeno přidělavá pastorům a starším vrásky. Podívejte se do tváře nově ustanoveného staršího, když první den vstupuje do kanceláře, a pak si ji prohlédněte za určitý čas znovu. Změna je často výrazná. Pastoři jsou povoláni k tomu, aby nesli toto břemeno a aby ho předkládali Pánu a v této věci Mu důvěřovali. Ti, kdo se naučí takové věci v hlavě někam založit, přežijí, a ti, kdo se to nenaučí a budou na to stále myslet, ti pastorační službu pravděpodobně nevydrží. Pastorova žena není vedoucí starší ani služebník. Nebyla povolána, aby nesla takové břemeno.
2. Pro pastora je lepší, když jeho žena nic neví. Když se pastor vrací domů z náročné návštěvy, je pro něj velikou úlevou vidět svou ženu ve slastné nevědomosti o existenci toho, co se právě dozvěděl. Pokud manželka ví, o co šlo, manžel nebude mít šanci si od toho odpočinout. Nenajde žádné útočiště. Setkání by jen změnilo místo ko-

nání. To mu nepomůže. Potřebuje, aby jeho žena svobodně, sola gratia, milovala jeho i zbytek shromáždění ve svobodě, kterou dává nevědomost. To on potřebuje víc než spojení proti nezkrotnému účastníku setkání nebo v tom – podle všeho neřešitelném – poradenském případě.

3. Pro rodinu pastora není dobré, aby věděla o všem, co se děje. Jedna prosáknutá kapka může vést k dalším. Protože ani pastorova manželka nebyla povolána k tomu, aby věděla a nesla takové břemeno, je zcela jisté, že děti na něco takového nejsou připraveny už vůbec. Vynechte je z toho. Mohlo by se totiž stát, že děti pastora vyrostou do zatrpklosti vůči církvi. Pastoři musejí odolat pokušení si ospravedlnit, že přenášejí svá břemena na své děti.
4. Její pohled na shromáždění není vyvíčený ani zatížený vědomím toho, co se děje za příjemnou fasádou každé rodiny. A tak to má být. Ona by neměla vědět. Má mít volné ruce, aby mohla pokračovat, jako kdyby se nic nestalo. To je důležité. V tom je milost. Lidé čílní pokání a jdou kupředu. Jistě, všichni ve shromáždění vidí bouřlivé vlny, ale ne všichni vidí, co je za nimi. Má tak možnost být modlitebním partnerem a přítelem takovým způsobem, který pastor možná nabídnout nemůže. Tím, že bude vědět, co ví pastor, nebude schopná jednat nesvázaně jakožto obyčejný člen shromáždění.
5. Není to dobré pro shromáždění. Důvěru je složité vybudovat a jednodu-

ché zničit. Lidem ze sboru může trvat roky, než začnou služebníkově důvěřovat tak, aby se mu svěřili a aby u něj hledali pomoc, kterou potřebují. Neopatrné slovo směrem k manželce to může všechno zničit v jednom okamžiku a důvěru se nemusí podařit obnovit. Členové shromáždění by při setkání s ní neměli myslet na to, co všechno o nich asi ví.

Prosím, rozumějte mi dobře. Pastor není kněz. Musí zachovávat důvěrné věci, ale pokud přijde na trestní záležitosti nebo takové věci, které je dobré otevřít před shromážděním, pak má povinnost to udělat. Přesto by většina věcí měla být uchována v důvěrnosti, a to v mysli pastora. Dobrou zprávou je, že jak plyne čas, mnoho z nich se prostě vypaří. Vyslechl jsem už mnoho věcí, ale právě teď, když píšu, tak už si na mnohé z nich nevzpomínám. Vidím obličej a slzy, ale žádní určití lidé mi na mysl nepřicházejí. To je milost.

Díky Kristově nezasloužené přízni, s pomocí Ducha a v Otcově lásce je to možné. Musí to být možné. Je to věc povolání šůry. Je to otázka zásadovosti. Bůh povolal své služebníky, aby slyšeli vyznávání, aby připomínali odpuštění a poskytovali rady, ale to samé neplatí o každém členu shromáždění – a to je právě pastorova manželka, jiný člen shromáždění.

Z autorova blogu:

<http://heidelblog.net/2013/01/what-pastors-shouldnt-tell-their-wives/>

Použito se svolením autora.

LADY JANE GREY

Život lady Jane Gray, která byla pouhých devět dní královnou Anglie, je dramatický, srdcervoucí příběh. Místo v ušlechtilé armádě mučedníků jí zajistila krutá smrt v roce 1554. Byla to překrásná a temperamentní mladá žena, jejíž intelekt se stal legendárním. Vydávala svědectví, ze kterého vyzařovala velická pevnost ve věcech evangelia, a její hluboké znalosti Písma jsou výzvou pro všechny křesťany. (*Kniha o Lady Jane vyjde letos v nakl. Poutníkova četba*).

Ambiciózní rodiče

Lady Jane se narodila ve stejném měsíci, kdy královský dvůr slavil narození vytouženého syna krále Jindřicha VIII. Princ Edward byl její bratranec. O šestnáct let později měli oba dva během několika měsíců zemřít, a přitom se oba měli před smrtí stát vládci Anglie.

Rodiče Lady Jane byli velice ambiciózní. Ve své dceři – byla pátá v linii následníků trůnu – viděli loutku, s jejíž pomocí podpoří své intriky, budou-li s ní vhodně manévrovat. Představovali si, že by si mohla vzít Edwarda, a tak se stát královnou.

Především její matka byla velmi dominantní, a život Jane podléhal přísnému velení. Vzdělání vhodné pro princeznu zahrnovalo hudbu, vědu a jazyky. Musela ovládat latinu, řečtinu, hebrejštinu, chaldejštinu, arabštinu, francouzštinu, italštinu a španělštinu. John Fox Jane v době dospívání přirovnal k „muži s univerzitním vzděláním, který získal mnoho titulů“. Mnozí z lidí, kteří ji znali, by její inteligenci zařadili nad Edwardovu.

Její schopnosti mimořádně ocenil významný švédský učenec John ab Ulmis. Řekl: „Nemyslím si, že mezi anglickou šlechtou povstala za posledních několik století

jediná osobnost, ve které by se, co se týče znamenitého talentu a úsudku, spojilo tolik pýle a horlivosti... je neuvěřitelné, jak daleko se již dostala.“ A s velikou předvídavostí dodal: „Dobře vím, že dokončí, co začala, pokud ovšem nebude od svého snažení odvedena nějakou pohromou.“

Oblíbeným učitelem Jane byl John Aylmer (přítel učitele Edwarda VI.). Miloval svou malou žákyni a rozpoznal její nadprůměrné schopnosti. Byl to horlivý a nadšený muž plný humoru, a velký patriot – často říkával: „Bůh je Angličan.“ Také byl protestant, a tak se Jane už v devíti letech pevně držela principů reformace. Přibližně v tuto dobu byla poslána z domova, jak bylo tehdy zvykem, aby žila s Katherine Parr. Bylo to součástí plánů jejích rodičů, které měly vyústit ve sňatek s Edwardem (který se v té době, ve věku devíti let, stal králem Anglie). Tak se Jane dostala do vlivu jedné z nejpůvabnějších a nejinteligentnějších žen své doby, která poznala Pána jako svého Spasitele.

Katherine byla pro Jane jako její matka. Sama poznala, že s Bohem můžeme mít živý vztah. Na rozdíl od toho, co učí katolicismus, Jane přistupovala k Bohu s pokorou, ale i s jistotou. Jak v roce 1549 napsal Edwardův učitel: „Když mluvíš k Bo-

hu, víš, že mluvíš k Někomu, kdo rozumí těm nejzapadlejším zákoutím tvého srdce.“ V Jane se rozvinul strach z učení katolicismu, že spasení si musí zasloužit svými skutky, a proto si jím nikdy nemůže být jistá. Toto učení podle ní připravovalo lidi o spasení. Její nechuť ke katolicismu spolu s přesvědčením, že spasení je osobní, byla jejími katolickými současníky (a později katolickými historiky) chybně vyložena jako arogance a fanatismus. Ve skutečnosti měla hlubokou touhu, aby i ostatní poznali jejího Spasitele.

Po dvou letech Katherine zemřela při porodu a lady Jane se vrátila ke svým rodičům. Změna, která se v ní odehrála, nezůstala bez povšimnutí. Ačkoli její rodiče byli „papírově“ protestanti, jejich víra neovlivnila jejich životy a změna, kterou zaznamenali u své dcery, se nesetkala s pochopením. Z jejich dopisů vyplývá, že byla docela jiná. Už nebyla to poddajné stvoření, které nemělo námitky proti jejich bujarému životnímu stylu a hráčské vášni.

Fyzické týrání

Janina oddanost Bohu byla v přímém rozporu s jejich hráčstvím a požitkářstvím, a tak se jim stala trnem v oku. Považovali ji za přísnou a vzdorovitou a nemohli jí to odpustit. Začali ji týrat jak fyzicky, tak emocionálně. Tak špatného zacházení se jejím sestrami nikdy nedostalo. Jane odpověděla tím (bylo jí kolem deseti let), že se ponořila hlouběji do studia. Dokonce svým rodičům děkovala za to, že jí tak dali příležitost učit se a vzrostla proto i její láska k učení. Začala si dopisovat, většinou latinsky, s reformátory

z Evropy, například s Bucerem, Bullingerem a Pellicanem. Všude se mluvilo o jejím výjimečném intelektu a reformovaném přesvědčení a tito duchovní velmi usilovali o tom, aby se dozvěděli více o dívce, o které se šířily zvěsti, že by se mohla vdát za krále.

Během následujících měsíců se Jane stěhovala z péče svých rodičů do péče strýce, krále Edwarda VI., a zpět. Aby ji strýc dostal do péče, zaplatil jejím rodičům značné množství peněz a slíbil, že zařídí sňatek s králem, pokud se ovšem on stane Edwardovým protektorem. Tento plán se zhroutil a Jane se v roce 1549 vrátila domů. Zde čelila narůstajícímu nepřátelství svých rodičů.

Intriky u dvora zatím pokračovaly a úřad protektora mladého krále si zajistil John Dudley. Dudley se obrátil k reformované víře, ale jen z politických důvodů. Když Edward onemocněl, upevnil svou pozici a moc ke své spokojenosti.

Možnost, že by se královnou stala neochvějná katolička Marie, by v jeho osobním životě znamenala katastrofu. A tak začal pracovat na odvážném plánu. Svěho syna Guilforda oženil s lady Jane, která se sňatkem nechtěla souhlasit, a přesvědčil trpícího a umírajícího Edwarda, aby změnil pořadí následnictví. Dudley využil královu upřímnou starost o věc evangelia a přiměl ho, aby prohlásil lady Jane za následnici trůnu a přeskočil přitom Marie a Alžbětu. Nebyl ale čas na to, aby změnu odsouhlasil parlament. Dudley se snažil krále udržet při životě tak dlouho, jak jen to bylo možné. Pomáhal mu v tom šarlatán, který podával krá-

li arzenik vzbuzující bolest. Navzdory okolnostem zůstal mladý Edward věrný až do konce, modlil se za svou zemi a za Boží slávu.

Před Jane byly ovšem všechny intriky drženy v tajnosti. Když byla 9. července 1553 povolána před radu, stále ještě nebyla informována o Edwardově smrti (zemřel 6. července, pozn. překl.). Slyšela, že umírá a předpokládala, že na trůn usedne Marie nebo Alžběta. Členové rady jí políbili ruku a vzdali jí hold a její rodina se podle protokolu seřadila, aby jí vzdala čest. Pak byla odvedena pod baldachýn vyhrazený pro krále.

Všechno, co se s ní bez vysvětlení dělo, způsobilo, že se ta drobná osůbka začala chvět a zčervenala. Teprve potom jí Dudley podal zprávu o králově smrti a o jejím nástupnictví. Zděšením propukla v pláč a omdlela. Když se uklidnila, jasně prohlásila: „Královská koruna mi ne náleží po právu a vůbec mě netěší. Právo platným dědicem je lady Marie.“

Sotva domluvila, přepadl Dudleye šílený vztek. Její rodiče jí přikázali, aby byla poslušná a její manžel jí také začal přesvědčovat.

Po dlouhém přemlouvání se Jane podřídila, přitom si však uvědomovala, že brzy budou následovat potíže. Prohlásila: „Proč mě nutíte, abych přidala svou krev k jejich, proč bych měla být třetí obětí, které bude tato smrtonosná koruna uchváćena spolu s hlavou, jež ji nosila!“

Nová patnáctiletá královna byla prohlášena následnicí a na lodi se ubírala k pevnosti Tower. Pro tuto příležitost si musela obout vysoké dřeváky, aby ji davy

dobře viděly. Když Londýňané, zneklidnění tímto neočekávaným zvratem událostí, vše sledovali, převládlo děsivé ticho.

Bitva dvou královen

Na zámku Framlingham v Suffolku mobilizovala v té době princezna Marie podporu, která by jí pomohla uplatnit právo na trůn.

Mnozí, kteří vyznávali reformovanou víru, včetně biskupa Ridleyho, věřili, že změna nástupnictví byla provedena podle zákona, a v zájmu evangelia Jane podporovali. Většina lidí si však uvědomovala, že právo na trůn náleží Marie, a to i přesto, že se báli jejího zápalu pro katolicismus.

Dudley nařídil otci královny Jane (který se u lidí těšil popularitě), aby násilím, za pomoci ozbrojenců, zajal Marii. Nepočítal s rozhodností, kterou měla Jane v povaze. Ta začala uplatňovat svou královskou moc. Protože se strachovala o bezpečnost svého otce, přikázala Dudleymu, aby se sám postavil do čela ozbrojenců, zatímco její otec zůstal s ní. Jak se později ukázalo, toto rozhodnutí přispělo k jejímu pádu.

Dudley byl natolik nepopulární, že nebyl s to získat pro svou cestu podporu a nebyl ani schopen zajistit si po dobu své nepřítomnosti v Toweru loajalitu ostatních členů rady. Okolnosti, ve kterých se nacházela královna Jane, byly strašlivé – úplně nepředstavitelné. Pokud se Dudleymu nepodaří zajmout Marii, bude sřata pro velezradu. Když se mu to podaří, bude jeho další krok (jak předpokládala) směřovat ke korunovaci jejího manžela za krále a k jejímu zavraždění.

Když členové rady slyšeli o vzrůstající vojenské síle Mary, začali královnu opouštět. Jane musela na noc zamykat brány Toweru, aby ji neopustili, což se jim nakonec podvodným jednáním stejně podařilo, a prohlásili Mary za královnu Anglie.

Otec Jane jí přišel oznámit, že její devítidenní vláda je u konce. Strhnul královský baldachýn a řekl jí, aby si sundala královské šaty. Odpověděla: „Svlékám si je mnohem raději, než jsem si je oblékala. Tím, že jsem poslechla tebe a matku, jsem politováníhodně zhřešila. Nyní se dobrovolně vzdávám koruny. Nemohla bych jít domů?“ Ale nemohla. Zůstala uvězněná v Toweru – a její otec šel slíbit věrnost Marii.

Jane a Guilford byli odsouzeni k trestu smrti. Obecně se ovšem očekávalo, že Marie prokáže nedobrovolným uchvatitelům milosrdenství. Dokonce soudce, který Jane odsoudil, se její smrtí později tolik trápil, že umíral jako nepřítčetný a křičel: „Odvedte ode mne lady Jane!“

I když Marie neměla ráda víru lady Jane, nechtěla svou vládu začínat exekucí respektované a velmi milované mladé dámy. Jane byla tedy zanechána v Toweru, kde byl v jiné části pevnosti držen také její manžel Guilford. Tak začaly dlouhé osamělé měsíce uvěznění.

Marie se začala věnovat sjednávání svého sňatku se španělským princem Filipem. Jeho velvyslanci trvali na tom, že spojenectví je podmíněno smrtí mladé uchvatitelky, která by se později mohla stát příčinou povstání.

Osud Jane zpečetil její vlastní otec, když podpořil opozici proti plánované

svatbě Marie. Proslýchalo se, že z úst některých rebelů padlo jméno Jane, která by mohla nahradit královnu. Následkem toho Marie vydala příkaz, aby byla následujícího rána provedena poprava.

Nejtěžší zkouška

Když se Jane připravovala na smrt, nebyla otřesena. Přesto se šestnáctiletá dívka velice bála. Stála tváří v tvář násilné a možná i pomalé smrti (to záleželo na umění popravčího a na ostří sekery).

Pak přišla ta největší zkouška. Dostala nabídku úplného osvobození, pokud konvertuje ke katolicismu. Pak bude propuštěna na svobodu a bude jí navraceno bohatství a čest.

Pokud by víra Jane byla jen intelektuální záležitostí, mohla by si klidně zvolit nabízenou únikovou cestu. Jistě by jí takové jednání bylo odpuštěno, uvážíme-li, že se víry zřekli mnohem učenější a silnější muži.

Její víra však byla hluboká a osobní. Modlila se k Bohu: „Vyzbroj mě, prosím Tě, svou zbrojí, abych obstála.“

Její příprava na smrt byla několikrát přerušena katolickým knězem, který na ní naléhal, aby se víry zřekla. Pak Marie, jak známo, poslala Dr. Feckenhama, který byl proslulý svou schopností přesvědčovat a diskutovat, aby jí pomohl změnit názor. Dostal třídní odklad, aby ji získal a přitom organizoval i veřejnou diskusi.

Hlavní body rozhovoru byly zaznamenávány. Odhalují, jak hluboké vědomosti o učení Písma měla Jane navzdory svému mládí. I za tak hrozných okolností byla klidná a vyrovnaná a prokazovala

dokonalou znalost základů víry (výtah z debaty viz na konci článku). Na rozdíl od portrétu příšerné fanatičky, který vykreslili katoličtí historici, projevila ve svém chování ke knězi Feckenhamovi citlivý zájem o druhé lidi. Vyjádřila vděčnost za laskavost, kterou jí v jejích posledních dnech prokazuje. Protože byl přirozeně velice vyděšený z její smrti na popravišti, podala mu ruku, poděkovala mu a políbila ho na rozloučenou.

Když jejich rozhovor končil, statečně vyjádřila starost o jeho duši. Kněz jí odpověděl: „Je mi vás líto, protože jsem si jist, že my dva se už nikdy neshledáme.“ Lady Jane mu odpověděla: „To je pravda, že se nikdy neshledáme, ledaže by Bůh obrátil vaše srdce. Jsem si jistá, že pokud nebudete činit pokání a neobráte se k Bohu, stojíte na straně zla. Modlím se k Bohu, pramenu milosti, aby vám poslal svého Ducha svatého – vždyť vám dal veliký dar vyjadřování – a aby se Mu zalíbilo otevřít oči vašeho srdce.“

Poslední hodiny

Poslední hodiny strávila lady Jane psaním dopisů plných útěchy pro svou rodinu. Svému otci, který teď byl také uvězněný, napsala, že mu odpouští: „Kéž Pán potěší Vaši Milost, a to svým slovem, vždyť jedině v něm mohou najít útěchu všechna stvoření. A i když se Bohu zalíbilo vzít si dvě z vašich dětí [ji a Guilforda], nemyslete si, ...že jste je ztratil, ale spolehněte se na to, že když ztratíme tento smrtelný život, získáváme život věčný. ... Co se mě týče, nic neuvítám více, než dopřít z tohoto údolí smutku k nebeskému

trůnu radosti a potěšení s Kristem, mým Spasitelem.“

Svůj řecký Nový zákon darovala Jane své sestře se vzkazem: „Naučí tě, jak žít a naučíš se, jak zemřít.“ Laskavému poručíkovi pevnosti Tower dala svou Knihu modliteb nadepsanou slovy: „Kazatel řekl, že je čas rození i čas umírání, ale čas umírání je lepší než čas našeho narození.“

Bez nátlaku přiznala svou chybu, že „nedbala na Boha“ a přijala korunu a že podle zákona země si zaslouží smrt, přitom však ví, že její Spasitel nesl trest za všechny její hříchy. Latinsky napsala: „Jestliže s mým tělem bude spravedlivě naloženo, má duše nalezne u Boha milost.“

Ačkoli v době svatby nechoval Guilford k Jane žádný cit a mnohými byl považován za hloupého a zkaženého, existují důkazy, že v posledních měsících života si ji zamiloval.

Získal povolení setkat se s ní, aby se rozloučili, ale protože se Jane bála, že by je jejich hoře připravilo o pokoj, napsala mu vzkaz, aby setkání odložili do příštího světa, kde (jak řekla) – přátelství jsou šťastná a spojení neporušitelná – a to jejich bude věčné.

Ráno 11. února 1554 byl Guilford poslán na popravu jako první. Jane slíbila, že mu z okna zamává na rozloučenou. Jeho prosba, aby ho doprovázel protestantský duchovní, byla zamítnuta.

Nevíme přesně, za jakých okolností, ale buď ze svého okna nebo při cestě na popraviště spatřila Jane manželovo tělo pohozené na dvoukoláku a jeho hlavu zabalenou v šátku. Prožívala zjevnou úzkost

a volala: „Ó Guilfrode, Guilforde!“ Ale kvůli davu se uklidnila a vyšla vstříc své smrti, vzdávajíc poctu svému Spasiteli:

Srdcervoucí chvíle

„Prosím vás všechny... abyste mi byli svědky, že umírám jako skutečná křesťanská žena, a že nehledám spasení žádnými jinými prostředky, ale jedině milostí Boží, v krvi Jeho jediného Syna Ježíše Krista, a daleko za sebe odhazuji všechny své zásluhy jako věci, které zůstaly daleko za mými skutečnými povinnostmi. A vyznávám, že i když jsem znala slovo Boží, zanedbávala jsem je a milovala jsem sama sebe a svět, a proto jsou tato pohroma a trest, který na mě bude vykonán, spravedlivé a zasloužené – a přesto jsem Bohu vděčná za Jeho dobrotu, že mi dal čas a odklad trestu jako příležitost činit pokání... a nyní dobří lidé, *dokud žiji*, prosím vás, abyste mě podpořili svými modlitbami.“

Na rozloučenou recitovala Žalm 51 a připravila se na příchod kata. Pak přišla zoufale srdcervoucí chvíle, kdy se zavazánýma očima nemohla najít špalek a se strachem volala: „Kde to je, kde to je?“

Zdálo se, že ti, kdo stáli kolem, byli tou hroznou podívanou přikování k zemi, takže jakýsi nezúčastněný divák musel vylézt nahoru, aby ji vedl. Stále čerpal sílu od svého Stvořitele a nahlas a zřetelně zvolala: „Pane, do Tvých rukou vkládám svého ducha.“ V příštím okamžiku kat vykonal svou práci, a Jane byla se svým Spasitelem ve věčné blaženosti.

I když byla popravena za velezradu, ne kvůli náboženství, jistě by měla být

započítána mezi mučedníky pro Krista, vždyť obstála tam, kde mnozí padli.

Příběh lady Jane je ještě dojemnější, když uvážíme, že to nebyla zbožná nedotknutelná hrdinka, kterou by ve svém díle popisovali romantičtí viktoriánští historikové, ale byla to živá a vnímavá mladá dívka, s množstvím přirozených přání, ale i obav.

Výtah z rozhovoru Jane (16 let) s dr. Feckenhamem, který byl poslán, aby ji „obrátil“

Feckenham: Jsem k vám poslán královnou a její radou a nyní jsem přišel, abych vás poučil o pravé víře. Jelikož k vám přechovávám velkou důvěru, věřím, že s vámi nebudu mít těžkou práci.

Lady Jane: Ze srdce děkuji královské výsosti, která není nedbalá své ponížené poddané.

Víra a skutky

F: Co se tedy od křesťana požaduje?

J: Aby věřil v Boha Otce, Syna a Ducha svatého; tři osoby a jeden Bůh.

F: Cože? Nic jiného se nepožaduje nebo se na nic jiného u křesťana nehledí, než aby v Něj věřil?

J: Ano, musí Ho milovat z celého srdce, z celé své duše a celou svou myslí a svého bližního jako sama sebe.

F: Proč tedy víra neospravedlňuje ani nespasí?

J: Ano, opravdu; víra, jak řekl Pavel, jediná ospravedlňuje.

F: Proč tedy sv. Pavel řekl, i kdybych měl všechnu víru, bez lásky to nic neznamená?

J: To je pravda, protože jak mohu milovat Toho, kterému nevěřím? Nebo jak mohu věřit Tomu, kterého nemiluji? Víra a láska kráčí pospolu, a přece je láska zahrnuta ve víře.

F: Jak máme milovat svého bližního?

J: Milovat svého bližního znamená nakrmit hladového, obléknout nahého, dát napít žíznivému a udělat pro něj vše, co bychom udělali sami pro sebe.

F: Proč pak je tedy nezbytné ke spase ní dělat také dobré skutky a nestačí jenom věřit?

J: To popírám a tvrdím, že spasit může jedině víra. Je však nutné, aby křesťan dělal dobré skutky na znamení, že následuje svého mistra Krista. Přesto bychom neměli říkat, že přispívají k našemu spase ní, protože i když všechno splníme, stále jsme jen neužitečnými služebníky a spasí nás jedině víra v Kristovu krev.

Večeře Páně

F: Proč? Co přijímáte v té svátosti *[večeře Páně]*? Nepřijímáte skutečné tělo a krev Kristovu?

J: Jistěže ne, tomu nevěřím. Myslím, že při večeři nepřijímám ani tělo ani krev, ale chléb a víno. A ten chléb, když se láme, a to víno, když se vypije, mi připomene, jak bylo pro mé hříchy lámáno tělo Kristovo a Jeho krev prolita na kříži. A s tím chlebem a vínem přijímám užitek, který přineslo zlámání Jeho těla a prolití Jeho krve na kříži za naše hříchy.

F: Proč? Neřekl snad Kristus tato slova: *Vezměte a jezte, toto je mé tělo? Potřebujete ještě jasnější slova? Neřekl snad, že je to Jeho tělo?*

J: Uznávám, že to řekl. A také řekl: *Já jsem víno, já jsem dveře, ale nikdy se nestal dveřmi ani vínem. Neřekl snad sv. Pavel: Povolává to, co není, jako by bylo? Bůh zakázal, abych říkala, že jím přirozené tělo a krev Krista. Jinak buďto od sebe odtrhnu své vykoupení, nebo zde byla dvě těla a dva Kristové. Jedno tělo bylo mučeno na kříži a jestliže oni jedli jiné tělo, pak měl dvě těla. Nebo Jeho tělo bylo snědeno, a pak nebylo přibito na kříži nebo bylo přibito na kříži a pak nebylo snědeno učedníky.*

F: Proč? *Není zrovna tak možné, že Kristus mohl svou mocí způsobit, aby Jeho tělo bylo snědeno i zlámáno, aby se narodil z ženy bez muže, aby v těle kráčel po moři a další podobné zázraky, které vykonal jen svou mocí?*

J: Ano, to je pravda. Kdyby Bůh chtěl při své večeři udělat nějaký zázrak, mohl to udělat. Já ale říkám, že nechtěl udělat žádný zázrak, chtěl jenom obětovat své tělo a prolít svou krev na kříži za naše hříchy. Ale prosím vás, abyste mi odpověděl na jedinou otázku: *Kde byl Kristus, když říkal: *Vezměte a jezte, toto je mé tělo? Neseděl u stolu, když to říkal? V tu dobu byl pořád ještě živý a až do druhého dne netrpěl. Co jiného vzal než chléb? Co jiného rozlomil než chléb? Hledte, co vzal, to rozlomil a hledte, co dával, to dával a hledte, co dával, to jedli, a celou tu dobu byl naživu, při večeři se svými učedníky; anebo byli podvedeni.**

Autorita slova

F: *Svou víru stavíte na takových autorech, kteří jedním dechem něco říkají*

a zároveň to odvolávají, a ne na církvi, které byste měla přikládat váhu.

J: Ne, svou víru stavím na Božím slově, a ne na církvi, protože má-li být církev dobrou církví, pak víra té církve musí být posuzována Božím slovem a ne Boží slovo

církvi, ani má víra... taková církev je špatná církev, která není nevěstou Kristovou, ale nevěstou ďáblovou. ... Takové církvi, říkám, Bůh přidá ran, a od takové církve Bůh odejme její podíl z knihy života. ■

KŘESŤANSKÝ ŽIVOT A SPOLEČNOST

KDO JE ANTIKRIST

Ukázka z připravované knihy „Svět chce být klamán“

–pst–

Biblická definice antikrista je velmi prostá a neobvykle jasná. Každý kdo není v Kristu, je antikrist. Všichni, kdo dnes milují Krista, bývali před znovuzrozením antikristy, já k nim patřival na prvním místě plných 37 let:

- ◆ *Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je ten antikrist, který popírá Otce i Syna. (1 J 2,22)*
- ◆ *Do světa vyšlo mnoho těch, kteří vás svádějí, neboť nevyznávají, že Ježíš Kristus přišel v těle; kdo takto učí, je svůdce a antikrist. (2 J 1,7)*

Poslední Antikrist, s velkým „A“, bude vyvrcholením všech nevěřících všech dob. Jméno antikrist chápeme jako „místokrist“ nebo „vicekrist“. Je to ten, kdo Krista nahrazuje, kdo „sedí“ jakoby na Jeho trůnu. Na Kristově trůnu jakoby „sedí“ všichni, kdo Krista neznají, nepotřebují ho, jsou sami sobě mesiáši. Nakrátko (tři a půl dne) propuštěný satan (drak) propůjčí nějakému zlému člověku, konečnému Antikristovi, neobyčejné charisma. Ten bude vystupovat na místě Krista, v duchu světské náboženско-humanistické ideologie, antikristovské mysli. Nakonec se vetře i do chrá-

mu Božího. Chrám Boží je v novozákonním pojmosloví církev, všichni v Kristu. Prohlásí sám sebe za mesiáše, za krista a za boha, rozumějme za anti-, vice-, místo-krista:

- ◆ *Ten se postaví na odpor a ‚povyší se nade všechno, co má jméno Boží‘ nebo čemu se vzdává božská pocta. Dokonce ‚usedne v chrámu Božím‘ a bude se vydávat za Boha. (2 Te 2,4)*

I v dnešních shromážděních věřících se skrývá mnoho antikristů. Jsou to ti, co vyšli z nás, ale nebyli z nás, ti, kdo Krista neznají, ti, kdo zaslepují národy křesťanskou filozofií a fiktivně-bulvární, rádoby křesťanskou literaturou. Poměrně krátký čas před druhým příchodem Krista tedy bude existovat početná, mrtvá organizace, církev bez Krista, plná oklamáných národů. Vedle ní bude přežívat, až živořit, početně nepatrný, Duchem svatým vyvolaný ostetek, jenž by Antikrist rád pohltit svým babylonským svodem, kdyby to bylo možné. Znamení doby není to, co se děje nebo bude dít v etnickém, starozákonním Izraeli, ale to, co se děje a bude dít v novozákonním Izraeli Božím z židů a všech ostatních národů, jenž je ve své viditelné formě pro-

rostlý rakovinou nevíry. Falešná církev i svět budou ukonejšeny, vše bude pěkné, klidné, mírové, ekonomicky prosperující, nadějně, bez „fanatických“ křesťanů, a bez hrozby. Jedním ze znamení druhého příchodu Pána Ježíše bude humanistické, neprovokující evangelium, selanka, klid, mír, prosperita a naprostý úpadek církve, která bude znát jen falešného „vicekrista nebo místokrista“. Proto si lidé, patřící tomu Zlému, budou tolik věřit, podobně jako před potopou:

- ◆ *Až přijde Syn člověka, bude to jako za dnů Noé: Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noé vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka. (Mt 24,37–39)*

Je jen v Božím časovém rozvrhu, do kterého žádný smrtelník nikdy nenahlédne, kdy dopustí, aby byl satan propuštěn, aby uvedl do „církve“ konečného Antikrista. Satana, dnes v pozemské, antikristovské propasti, svazuje Duch svatý, který ochraňuje a zachovává Boží lid v Kristu. Přijde však den, kdy Duch svatý satanovi uvolní cestu:

- ◆ *Nevzpomínáte si, že jsem vám to říkal, ještě když jsem byl u vás? Víte přece, co zatím brání tomu, aby se ukázal [=antikrist] dříve, než přijde jeho čas. Ta nepravost již působí [=do světa vyšlo mnoho antikristů], ale jen skrytě, dokud nebude odstraněn z cesty ten [=Duch svatý], kdo tomu brání. A pak se ukáže ten zlý, kterého Pán Ježíš ‚zabije dechem svých úst‘ a zničí svým slavným příchodem [=poslední soud, ohnivě jeze-*

roj. Ten zlý [=antikrist] přijde v moci satanově [=draka], bude konat kdejaký mocný čin, klamná znamení a zázraky a všemožnou nepravostí bude [=falešný prorok] svádět ty, kdo jdou k záhubě, neboť nepřijali a nemilovali pravdu, která by je zachránila. Proto je Bůh vydává do moci klamu, aby uvěřili lži. Tak budou odsouzeni všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale našli zalíbení v nepravosti. (2 Te 2,5–12)

Všimněme si, že je to Bůh, kdo vydává nevěřící do moci klamu. Z toho vyplývá, že je to Bůh, kdo vše dopouští, kdo povoluje nebo zakazuje satanovi klamat národy. Satan je dnes, mezi oběma Kristovými příchody, stále ještě svázán. Bůh stále přidává své další vyvolené do církve. Dále si nemůžeme nepovšimnout, jak konečné zničení satana dechem Kristových úst odpovídá veršům ze Zjevení 20.

- ◆ *Viděl jsem, jak vystoupili po celé šíři země a obklíčili tábor svatých a město [=církev, jeho vyvolená nevěsta, Izrael Boží], které miluje Bůh. Ale sestoupil oheň z nebe a pohltil je. Jejich svůdce ďábel byl uvržen do jezera, kde hoří síra a kde je již dravá šelma i falešný prorok. A budou trýznění dnem i nocí na věky věků. (Zj 20,9–10)*

Na světě je dnes mnoho antikristů, kteří v omezené síle obklíčují Boží nevěstu, jeho svaté město, jeho vyvolený lid. Zopakujme si pro utvrzení tento verš:

- ◆ *Ta nepravost již působí, ale jen skrytě, dokud nebude odstraněn z cesty ten, kdo tomu brání [=Duch svatý]. (2 Te 2,7)*
- Pronásledování Božích lidí bude s postupem času nabývat na síle a četnosti.

◆ *Dítky, nastala poslední hodina; a jak jste slyšeli, že přijde antikrist, tak se nyní vyskytlo mnoho antikristů; podle toho víme, že nastala poslední hodina. (1 J 2,18)*

Prozatím je však pronásledování Božího Izraele, všech v Kristu, značně omezeno Duchem svatým. Ten drží satana s jeho dětmi na krátké „šňůře“. Proto je dnes satan, jeho démoni a dnešní antikristi – všichni nevěřící – značně omezen, aby ve všem všudy nemohl svádět národy do té míry, že by jim svodem zabránil přijmout Kristovu spásu. Nicméně, přijde den, až se dovrší „tisíc“ let, až uplyne „tři a půl“ roku, kdy už satanovi nebude v cestě stát Duch svatý.

◆ *Až se dovrší tisíc let, bude satan propuštěn ze svého žaláře... (Zj 20,7)*

Tehdy se ukáže ten zlý, který od základů, zevnitř rozloží církev. Pronikne do ní, pronikne do Božího chrámu a usadí se

v něm jako trojský kůň. Viditelná církev přestane existovat. Po krátkou chvíli „tři a půl dne“ bude vystupovat jen formální, ďáblová „církev“:

◆ *Ten se postaví na odpor a ‚povýší se nade všechno, co má jméno Boží‘ nebo čemu se vzdává božská pocta. Dokonče ‚usedne v chrámu Božím‘ a bude se vydávat za Boha. (2 Te 2,4)*

Opravdová církev, všichni kdo jsou uschováni v Kristu, projde neopakovatelným soužením. Konečný Antikrist, v ďáblově moci, oklame a svede národy, shromáždí všechny svoje demony, všechny svoje děti, svoje antikristy, v podstatě celý nevěřící svět k boji proti Božímu lidu, proti ekklésii, proti Izraeli Božímu:

◆ *...a vyjde, aby oklamal národy ve všech čtyřech úhlech světa, Góga i Magóga. Shromáždí je k boji a bude jich jako písku v moři. (Zj 20,8)*

ZAMYŠLENÍ NAD ZMĚNOU PAPEŽE

D. Scott Meadows

Pastor Calvary Baptist Church (Reformed) of Exeter, New Hampshire
Publikováno v Reformed Baptist Fellowship ve čtvrtek, 14. února 2013
pod názvem **Od jednoho Antikrista k druhému.**

Otištěno se svolením autora.

<http://reformedbaptistfellowship.org>

Joseph Ratzinger, též známý jako Jeho Svatost papež Benedikt XVI., právě oznámil svou rezignaci na úřad papeže ke konci tohoto měsíce, tedy ke konci února 2013. Proces výběru jeho následovníka byl již zahájen za doprovodu velké pozornosti světových zpravodajských médií. Jako teolog a pastor se cítím zavázán svým svědomím záležitost komentovat.

Před lety mi byla položena otázka, jaký je můj názor na nového bostonského kardinála. Odpověděl jsem: „To je jako byste se mne zeptal na nového kapitána pirátské lodi. Celý ten podnik je nelegitimní.“ Nepopírám, že probíhající události mohou mít závažný dopad, ale silně a vážně protestuji proti projevům úcty a posvátné bázne před těmito muži a před tou-

to náboženskou institucí ze strany lidí, kteří by měli mít více soudnosti.

Jeden velký zastánce biblické víry – J. Greshman Machen – napsal v roce 1923 skvělou knihu nazvanou Křesťanství a liberalismus. V ní publikoval trvalý a mocný výbuch proti teologickému liberalismu, když tvrdil, že vůbec nejde o křesťanství, ale alternativní protichůdné náboženství, které je hluboce protikřesťanské.

Kánon XII. Jestliže kdokoliv říká, že ospravedlňující víra není nic jiného než důvěra v Boží omilostnění, kterým jsou člověku hříchy odpuštěny kvůli Kristu; nebo že jediné taková důvěra je tím, čím docházíme ospravedlnění: ať je proklet.

Protože i ve svém moderním katechismu se ŘKC odvolává na Trident jako na své autoritativní doktrinní prohlášení a přímo z něj vychází i podstata jejího učení, můžeme konstatovat, že pozice ŘKC se v tomto bodu nezměnila.

Ospravedlnění není pouze odpuštění hříchů, ale také posvěcení a obnovení vnitřního člověka (Tridentský koncil, 1547).

Ačkoliv obhajoba učení o ospravedlnění pouhou vírou bez našich skutků přesahuje obsah tohoto komentáře, nechť si čtenář připomene alespoň následující část Písma:

- ◆ *Vždyť ze skutků zákona ,nebude před ním nikdo ospravedlněn', neboť ze zákona pochází poznání hříchu. Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i pro roky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není*

totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. (Ř 3,20–24)

Významný reformovaný teolog Charles Hodge o tomto oddílu výstižně řekl:

Spravedlnost Boží, která je zjevena v evangeliu, má být získána vírou, ne skutky, ne na základě rodokmenu, ani žádným vnějším rituálem, ne příslušností k nějaké viditelné církvi, ale jednoduše a jediné vírou založenou na Kristu, tím, že Ho přijmeme a spočineme v Něm.

Není pochyb, že tímto tvrzením se pan Hodge upsal věčnému peklu, máme-li věřit prohlášením ŘKC.

Pověst ŘKC je dnes mezi mnoha biblicky věřícími křesťany mnohem lepší, než tomu bylo za dnů protestantské reformace. Taková změna postoje je však zcela neoprávněná a nebezpečná. ŘKC stále představuje to stejné antikřesťanské odpadnutí, které rozhodilo kletby jako žhavé uhlíky, trestalo opravdovým upalováním zaživa a měnilo těla upřímných křesťanů, proslulých svou učeností a zbožností, v hromady popela.

- ◆ *Duch výslovně praví, že v posledních dobách někteří odpadnou od víry a přidrží se těch, kteří svádějí démonskými naukami, jsou pokrytci, lháři a mají vypálen cejch na vlastním svědomí. Zakazují lidem ženit se a jíst pokrmy, které Bůh stvořil, aby je s děkováním požívali ti, kdo věří a kdo poznali pravdu (1 Tm 4,1–3)*

ŘKC má dědictví asketické zdrženlivosti vůči sňatkům a požívání masa, a právě to

jsou projevy zavřehodných herezí, které jsou tolik nebezpečné pro opravdovou církev.

Inspirován Duchem svatým Pavel vyhlásil Bohem schválenou kletbu, která se nyní vztahuje na ŘKC:

◆ *Ale kdybychom my nebo anděl z nebe kázali vám jakékoli jiné evangelium než to, které jsme vám kázali, budetež proklet. Jak jsme dříve pověděli, tak znova pravím: Jestliže by vám kdokoli kázal jakékoli jiné evangelium než to, které jste přijali, budetež proklet (Gal 1,8–9)*

Téměř po tři sta let byli protestanté schopni rozpoznávat onu hlubokou a silnou duchovní hrozbu, kterou ŘKC pro lidstvo představuje. Z velice podobných výroků různých reformovaných vyznání víry vychází najevo, že ohledně této hrozby dříve existoval snad všeobecný souhlas. Například Londýnské baptistické vyznání víry (1689) zahrnuje mezi „věci, kterým zcela jistě věříme“ následující výrok:

Pán Ježíš Kristus je hlavou církve, a spočívá v něm, dle Otcova nařízení, veškerá moc k povolání, ustanovení, řízení a vládnutí církve, a to nejvyšším a svrchovaným způsobem; proto nemůže být papež římský v žádném smyslu hlavou církve, ale je ten antikrist, muž hříchu a syn zatracení, který se vyvyšuje v církvi proti Kristu a všemu, co se nazývá Bohem; kterého Pán zničí jasností svého příchodu.

Westminsterské vyznání víry (1646, presbyteriánské) a Savojské prohlášení

(1658, kongregacionalistické) říkají stejnou věc. V některých ze svých jiných spisů jsem vytvořil dlouhý seznam citací vedoucích protestantských církví, kteří v průběhu posledních čtyř století vyjádřili souhlas s touto silnou opozicí a naprosto zamítli ŘKC jako pravou církev.

Zbožní muži klidně mohou debatovat o tom, zda má být papežství ztotožněno s „tím antikristem“, kterého Duch svatý konkrétně předpověděl skrze Pavla v 2. Te 2. Mě osobně neshody ohledně tohoto názoru netrápí. Přesto však lidé schopní rozlišování, podle mého názoru, nemohou zpochybňovat, že papežství je přinejmenším *jedním* z antikristů.

Onen opovrhlivý pojem „antikrist“ obsahuje předponu, které je možno správně porozumět dvěma způsoby. Moderní slovník říká, že „anti“ přenáší význam nepřátelství a opozice, a s tímto významem jsme všichni obeznámeni. Někteří si však možná neuvědomují, že tato řecká předpona může také znamenat „místo“. Výjimečný protestantský učenec Francis Turretin (1623–1687) napsal rozsáhlé pojednání v latině, rozdělené do 23 témat a 4 příloh, aby dokázal, tvrzení, že papež je Antikristem předpovězeným v Písmu. O samotném slovu „Antikrist“ napsal následující:

Termín Antikrist vyjadřuje dva významy: (1) že je to nepřítel a rival Krista; (2) že je Jeho zástupcem. Definice předpony *anti* vskutku představuje obojí, což, je-li použito spolu s podstatným jménem, znamená na jedné straně *před*, a na druhé

straně *proti*. Může to také znamenat *na místě někoho*, a vskutku, *zástupce*... Z tohoto pohledu, Antikrist jistě představuje sám sebe jako velkého odpůrce Krista, a to v tom, že sám sebe činí rovným Kristu jako Jeho soupeř, když prohlašuje, že stojí na místě Krista na zemi, jako Jeho zástupce.

ŘKC trvá na tom, že papež je Kristův „zástupce“, „vikář“ (z latinského *vikarius* – náhradník). Zde je důkaz z nedávného katechismu ŘKC:

Poněvadž římský pontificus má kvůli úřadu Kristova zástupce, který zůstává, a jako pastýř celé církve plnou, nejvyšší a celosvětovou moc nad celou Církví, moc kterou může vždy bez zábran použít.

Zdá se, že jen málo křesťanů je obeznámeno s rouhavými tituly vyjadřujícími úctu a s božími výsadami, kterými ŘKC zahrnuje svého papeže, mezi něž patří „nejvyšší pontifex“ (tj. most, prostředník mezi Bohem a člověkem; srov. 1 Tm 2,5), „Pán a Bůh“⁴¹ a zná tato modlářská tvrzení:

Poněvadž papež je bůh, nemohou ho lidé spoutat nebo zbabovat ho pout.²

Z toho se jeví, že papež stojí nad Písmem, koncily, vládci a všemi mocnostmi na zemi, z důvodu jeho božství.³

Protože sám sebe prezentuje jako Kristova zástupce, tak kterýkoli konkrétní papež představuje mnohem větší hrozbu svedení vyznávajících křesťanů, než např. dalajláma, hlavní láma dominant-

ního tibetské buddhistické větve, protože ten nijak nepředstírá, že je křesťanem.

Jsme tedy na prahu přechodu od jednoho papeže ke druhému, a tedy od jednoho antikrista k druhému. Mám snad být obviněn za to, že nevyjadřuji svou podporu žádnému ze Satanových přísluhovačů? S Boží pomocí nic neodvolám, i kdyby mi hrozilo mučednictví. Já se modlím za naprosté rozpuštění tohoto satanského království. Ať se ke mně přidají všichni věrní Kristovi následovníci! V naší generaci, více než kdy jindy, může nebojácný protest odlišit ty, kdo mají zdravé porozumění a hluboké přesvědčení, od naivních a zbabělých. Ať Pán přijde brzy a zničí svého nepřítele (2 Te 2,8). Amen.

Poznámky

[1] Prvotní zdroj: *Decretales Gregorii IX.*, Tit. 7, citace J. A. Wylie v *The Papacy Is the Antichrist* (1888), str. 45.

[2] Prvotní zdroj: *Vide Text. Decret.*, dist. xcvi. kap. 7, citace Henryho Wilkinsona ve svazku *Puritan Sermons 1659–1689*, VI.1.

[3] Prvotní zdroj: *Kanonické právo* vyloženo Řehořem XIII v r. 1591, také citováno Wilkinsonem.

■

Pozn. red.: K tomuto článku zde uvádíme jenom nejdůležitější poznámky, které se týkají citovaných zdrojů. Ostatní odkazy uvádíme na internetu, případně vám je na vyžádání zašleme poštou.

Většina citací je z *Katechismu katolické církve* – citáty jsou přeložené z anglické verze.

MONOTEISTICKÝ EKUMENISMUS

–kas–

Pokud jste dočetli předchozí dva články, pojdte se ještě zamyslet nad tím, co je to prokletí, kdo koho proklíná a co je to svatá válka. Může monoteista někoho proklínat, pronásledovat, ohrožovat na životě a zabíjet kvůli náboženským odlišnostem?

Do našich sborů se vloudil křesťanský liberalismus. Všeobecný úpadek církve je známý a většinově přehlížený. Stačí se podívat na postoje, které zaujímáme vůči učení evoluce, v otázce potratů, rozvodů, homosexuálního soužití, rovnosti monoteistických náboženství, atd. O současné generaci platí, že má svrblivé uši:

◆ *Neboť přijde doba, kdy lidé nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím. (2 Tm 4,3)*

Dnešní evangelikální církev je natolik oslabená nejednotou, kompromisy a nezalostí základního učení o spasení (Trident versus Písmo), že by se někteří její členové mohli stát snadnou kořistí jiného náboženství; náboženství, jehož následovníci svojí víru berou nesmírně vážně.

Většina lidí, věřících i nevěřících, připouští, že naše společnost potřebuje změnu. Většinová společnost považuje historickou reformaci křesťanství za něco fundamentalistického, a tak se spíše věnuje reformaci neduchovní (společenské, sociální, charitativní).

Jeden takový náboženský vůdce mezi námi již žil:

- Byl bojovníkem za práva žen.

- Ochraňoval sirotky. Jeho heslem bylo: „Nejlepší domov je ten, kde je o sirotka dobře postaráno; nejhorší je ten, kde mu ubližují“.
- Byl ekologem. Vždy určil někoho, kdo uklidil tábor, než se skupina vydala na další cestu.
- Učil své následovníky, aby milovali a ochraňovali přírodu. Zakázal ničení a drancování stromů, obzvláště v době války.
- Dbal o zdraví ve společnosti; bojoval proti požívání alkoholu, omamných látek, otroctví a hazardnímu hráčství.

Tento muž učil, že člověk se rodí bez dědičného hříchu. Každý je odpovědný za své vlastní činy a nikdo nemá nést tíhu hříchů za druhé. Každý člověk je inspirován ještě před svým narozením, aby poznal Boha nejvyššího; je přitahován přirozenou cestou, aby uvěřil jedinému a správnému učení. Odpovědností člověka je, aby hledal Boží vedení a zachoval si čisté srdce. Bůh je soudcem všech; nikdo kromě Něho nemá právo soudit ani určovat tresty.

Nevím, kolik z vás čtenářů poznalo, že tento jedinečný muž, zakladatel posledního, třetího abrahamitského, monoteistického náboženství, po judaismu a křesťanství, je Mohamed. Právě jemu se údajně zjevil archanděl Gabriel a předal mu po-

selství pro celé lidstvo. Nejde tedy o nové náboženství, ale o konečné zjevení a naplnění základních věroučných pravd, které Bůh lidstvu zjevil skrze své proroky. Mohamed byl posledním prorokem. Islám je prezentován jako náboženství míru a pokoje. Jak často slyšíme právě tato slova z úst ekumeniků. Podívejme se tedy na to, co máme společného:

Věřouka muslimů stojí na pěti pilířích víry:

1. Není žádný jiný Bůh, než Alláh, a Mohamed je jeho prorok.
2. Povinnost modlit se k Alláhovi pětkrát denně; muslimské ženy se mohou modlit, kdykoliv mají čas.
3. Měsíční půst během ramadánu; půst se týká jídla, pití a manželského sexu, od svítání do západu slunce. Tím se člověk učí trpělivosti, sebekontroly, upřímnosti, lásce k bližním, oddanosti...
4. Očista majetku. Bohatí mají morální povinnost pečovat o chudé; odevzdávat každoročně 2,5 % z úspor a obchodní hodnoty majetku je náboženskou povinností. Takto získané prostředky jsou rozděleny těm, kterým se tak dobře nevede.
5. Povinností muslimů je navštívit jednou za život Mekku, svaté poutní místo, Boží příbytek, kde pocítí opravdové bratrství všech ras a národů. Černý kámen z Abrahamových časů obchází každoročně během pouti asi tři miliony muslimů v bílém rouchu. Při této příležitosti rovněž kamenují satana.

Ekumenismus, a mnohé další -ismy, zdůrazňují své přednosti, ale to, čím člověka ohrožují, zatajují. Platnost tridentského prokletí protestantům také nikdo nepřipomíná, stejně tak se islám nechlubí svými zákony, které prosazuje daleko důsledněji než římskokatolická církev. Naší povinností je přemýšlet, zkoumat a nezaprotat svoji duši falešnému učení. Sdílíme skutečně stejné hodnoty, vyznáváme stejného Boha? Jak dalece jsme ochotni tolerovat duchovní klam, který biblickým křesťanům hrozí? Podívejme se na druhou stranu mince.

Islám nemá hierarchickou strukturu, ale zato má právo šaría. To nejsou nějaká symbolická, bezzubá náboženská doporučení. Právo šaría je bráno velmi vážně a týká se všech oblastí života muslimů jako celku, tak i jednotlivců. V osobním životě je mu podřízeno manželství, morálka, správa financí a dobročinnost. Muslim má povinnost vést ctnostný život a bojovat proti nespravedlnosti a útlaku. Právo šaría určuje sociální normy ve společnosti, řeší náboženská práva a povinnosti, otázky válek a míru. Právo šaría je nadřazeno všem ostatním zákonům a právním úkonům, prorůstá státní správu a politiku nejen v muslimských zemích, ale i v nemuslimských s větší muslimskou menšinou.

Jak pozitivně znějí následující principy! Každý muslim má:

- Usilovně pracovat a mít životní cíl.
- Bojovat za dobrou věc.
- Šířit mír, harmonii, spolupráci a pomáhat druhým.
- Žít podle zásad učení islámu.

Islámské právo šaría se netýká jen vztahů ve společnosti, ale i finančního sektoru a bankovníctví. Jak ekumenické! Poskytuje bezúročné půjčky všem, bez rozdílu náboženského vyznání. Finanční poradci a investoři Blízkého východu, který se topí v petrodolarech, nabídli své služby ve Velké Británii, kde od roku 2004 hraje významnou roli. Islámské finančnictví je prezentováno jako etické a konzervativní bankovníctví, které se řídí čtyřmi základními principy – na prvním místě stojí náboženství, hodnoty, všeobecná a praktická dostupnost a důvěra. Finanční zisky islámského bankovníctví sice nemohou konkurovat ziskům zdivočelého bankovníctví Západu, nikdo zatím ale v islámských bankách o své vklady nepřišel. To, že poskytují bezúročné půjčky, neznamená, že spravované prostředky leží ladem. Jsou investovány a těm, kteří islámským bankám svěří své finance do správy, jsou vypláceny dividendy. Islámské bankovníctví, obzvláště v dnešní době, získává důvěru a popularitu. Ve Velké Británii se již na více než padesáti vysokých školách a profesionálních institucích vyučuje islámské finančnictví. Londýn se může brzy stát globálním centrem islámského bankovníctví. Za jakou cenu? Muslimové

budou ovládat nejen podstatnou část bankovníctví, ale získají také prostředky, jimiž budou ovlivňovat, a posléze islamizovat nemuslimské obyvatelstvo, a nakonec prosadí i právo šaría. Právu šaría totiž není nadřazen žádný jiný zákon!

Džihád je svatá povinnost muslimů šířit principy islámu slovy a když to nejde po dobrém, tak silou. Pak už nebude přijatelný ani ekumenismus a fatva (islámský verdikt, který v tomto případě znamená rozsudek smrti) může hrozit komukoliv. I když mnozí mohou tento praktický důsledek popírat, sotva najdete příklad, kdy vyhlášení fatvy přineslo něco pozitivního. Islám byl v minulosti šířen mečem, dnes je spíše šířen přistěhovalectvím a dělohami muslimských žen, které mají běžně více než pět dětí, zatímco evropská populace stárne a vymírá.

Jednoho dne může platit i u nás, že jakákoliv pochybnost, odpadnutí od jediného správného učení, kritika a veřejné vyjádření budou trestné. Víme o lidech, nad nimiž byla fatva vyhlášena. Toto prokletí má velmi citelné důsledky.

◆ *Střežte se lživých proroků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. (Mt 7,15–16)*

■

Jakmile totiž stanovíte základní a zásadní pravdy, oddělíte se tím od lidí heterodoxních i od těch, kdo v podstatě vůbec žádnou víru nemají, kdo pouze připouští, že věří v Boha, ale nemohou ani nechtějí definovat, co tím vlastně myslí. Až doktríny rozdělíte, budete čelit dalšímu problému. Jakmile se oddělíte od nevěřících nebo od těch, kdo lživě vyznávají křesťanskou víru, stojíte před úkolem zachovat jednotu mezi vámi samotnými.

(Dr. Martyn Lloyd-Jones, *Co je evangelikální?*, s. 72)

KDYŽ JE KŘESŤANSTVÍ BEZ MOCI!

Petr Unucka

Křesťanství bez moci je vlastně protimluv. Je to stejné, jako když někdo řekne „slabý silák“. Buď je někdo silný anebo je naopak slabý! Křesťanství bez moci už vlastně není skutečné křesťanství, ale pouze jeho napodobenina. Přesto se zdá, že tento popis dnešního křesťanství je velmi výstižný. Křesťanství se dnes spíše zařadilo k náboženstvím, která však mají zcela jiný základ a hodnoty. Je velmi smutné, že nám to už ani nevadí!

Křesťanství bylo vždy charakteristické tím, že se mezi lidmi projevilo s určitou mocí! Mrtví byli vzkříšeni; nemocní uzdraveni; lidé svázání hříchem a nemoralností byli proměněni; lidé, kteří nevěřili ve vzkříšeného Krista, se Mu cele vydali atd. Křesťanství bez moci a konkrétní proměny lidského života zůstává jen „ušlechtilým náboženstvím“ bez většího vlivu na proměnu světa.

Kam se poděla autentičnost a síla křesťanství? Co ji nahradilo?!

Moc křesťanství je v Osobě a díle Ježíše Krista. Bez Ježíše nemohou křesťané i celá církev nic podstatného udělat! Přesto se křesťané současnosti i minulosti o to stále snaží. Co nahradilo Boží moc v křesťanství?

- Moc Kristovy krve a upřímného pokání je nahrazována náboženským úsilím a důrazy na různá rozhodnutí.
- Moc Božího Ducha a duchovních darů je nahrazována církevním úřadem a obřady.

- Moc a autorita Božího slova je nahrazována lidskými naukami a prázdným filozofováním.
- Moc víry a lásky je nahrazována ambicemi lidí a skutky těla.

Celé to nahrazování má tragické důsledky. Proto v církvi a v našich sborech můžeme vidět Krista a Jeho působení, ale také přetvářku a pokrytectví. Službu z lásky i účelovou manipulaci s lidmi. Skutečné „ovoce“, které posiluje a občerstvuje i plané a trpké skutky těla. Tak často musíme prožívat zklamání a pomluvy místo radosti a pokoje. Strach z člověka a budoucnosti místo bázně před Bohem a očekávání druhého příchodu Ježíše Krista. Často se zvěstuje „život pod Zákonem“ místo toho, aby bylo zvěstováno evangelium Boží milosti. V neposlední řadě jsme jako křesťané velmi často závislí na světě a jeho hodnotách, místo toho, abychom byli zcela závislí na Bohu a Jeho dobrotě!

Nemůžeme se divit, že o naše křesťanství a společná shromáždění nevěřící svět vůbec nestojí. Snažíme se něco vyprodukovat a nabídnout, ale sami dobře víme, jak mizerná je naše víra a zbožnost. Ztratili jsme Ježíše a myslíme si, že Ho nemusíme hledat, „*jsme přece dost zbožní a silní, máme svou tradici, zbožnost i nové misijní iniciativy!*“

- ◆ ***Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi pronárody, vyvyšován v zemi. (Ž 46,11)***

Může se v tomto ohledu u nás ve Slezsku, v Čechách a na Moravě něco změnit? Může se naše křesťanství lidem kolem nás – našim sousedům a známým – stát Božím požehnáním? Může jednotlivci i celé společenství žít i dnes autentické křesťanství?! Jsem přesvědčen, že ano, protože Ježíš Kristus a Jeho moc jsou pořád stejně dostupné všem upřímně hledajícím.

Předně si musíme přestat myslet, že se stačí jen „trochu polepšit“ a něco upravit. Zvýšit naše duchovní a misijní úsilí. Udělat nějaké změny na našich bohoslužbách a dalších setkáních. **Potřebujeme znovu „uvidět“ Ježíše Krista** a tady se musí objevit stejná touha a prosba, jakou měli Řekové v době Pán Ježíše. Jejich prosba byla nejen upřímná, ale také velmi správná: „*Pane, rádi bychom viděli Ježíše.*“ (J 12,21). Naše náboženská mysl a hříšná sebestřednost se této prosbě brání, a když už ji vyřkne, tak velmi často jen jako jednu z možných variant: „*Uděláme to a ještě zkusíme tamto a pak ještě...*“.

„Uvidět Ježíše“ znamená vzdát se všech dalších křesťanských nápadů a řešení. Přitom jen Boží Duch nám dokáže Ježíše Krista ukázat takovým způsobem, že vše ostatní pro nás ztratí svůj lesk a důležitost. Vidět Boha skrze pohled na Ježíše Krista není jen pro několik vyvolených jedinců, ale pro každého hříšníka, který upřímně touží po vztahu s Bohem.

Představa běhu a cíle podporuje naši představu Boha jako cíle, do kterého můžeme jednou dojít. Náboženská mysl i praxe chtějí získávat Boha postupně

a jednou tak dosáhnout vytoužený cíl – věčnost s Bohem. Takový člověk si představuje, že když věří v Boha a snaží se dělat dobré skutky, tak cíl prostě nemůže minout. Dobrá snaha a skutek jsou způsob, jak se „posouvat“ dál a dál až do cíle.

Křesťanství je začátek v cíli!

Boží slovo však nepodporuje výše zmíněné představy. Hříšník se může a musí dostat do „cíle“ téměř okamžitě! Je to možné jen vírou – a předmětem této víry je Boží řešení hříchu skrze zástupnou oběť Ježíše Krista. Díky této oběti a naší víře, kterou v nás vzbudí Duch svatý, se hříšník, který činí pokání, okamžitě nachází v cíli a začíná žít nový život s Kristem. Jeho život se pak každý den odvíjí od cíle k životu a skutkům, které pro něj Bůh připravil.

Nejde zde předně o náš duchovní růst ani úspěch naší služby. Nejedná se o to, aby náš sbor a církve rostly, ani o evangelizaci – získání světa pro Boha. Jedná se o původní a nikdy ničím nenahraditelný cíl, kvůli kterému byl člověk stvořen, tj. **Boží láska a radost z člověka, a láska člověka spolu s úctou ke svatému Bohu.** Bůh je žárlivě milující a Jemu nepůsobí radost naše služba, oběti nebo zbožnost. Jsme stvořeni z lásky a pro lásku!

Bible tento cíl popisuje jako vztah s Bohem nebo chození s Bohem. Mít neviditelného Boha za svůj cíl a jediný smysl života se i těm nejzbožnějším lidem jeví jako něco nepraktického a druhořadého. Proto se nám tak rychle ztratí z očí

42 ZÁPAS O DUŠI

a nahradí Ho naše pojetí „bohá“, jímž se může stát služba lidem; misijní úsilí; touha po duchovním požehnání a probuzení nebo nějaký jiný „zbožný cíl“. Vyměnili jsme NĚKOGO za něco – a to je vždy tragická záměna!

- ◆ *Dost už! Uznejte, že já jsem Bůh. Budu vyvyšován mezi pronárody, vyvyšován v zemi. (Ž 46,11)*
- ◆ *„Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí“ a „miluj svého bližního jako sám sebe“.* (Lk 10,27)

Je tedy zřejmé, že křesťané a církve mají tendenci tento jediný cíl zaměnit za jiné cíle! Z části kvůli hříšné sebestřednosti a nevěře, z části kvůli domnělé nepraktičnosti. Příkladem z běžného života,

kteří ukazuje na toto nemoudré jednání, nám mohou být vztahy a zkušenosti z našich rodin. Kdo z rodičů by vyměnil lásku a vztah se svým dítětem za jeho poslušnost a zdvořilé plnění zásad bez skutečné lásky?!

Křesťané jsou lidé, kteří uvěřili v moc Kristovy krve, a tím obnovili svůj ztracený vztah se svatým Bohem. **Životu křesťana, který žije ve správném vztahu s Bohem díky víře v Ježíše Krista, nikdy nechybí žádné dobro ani schopnosti, které si Bůh použije ke své slávě i službě lidem.**

- ◆ *Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ (J 14, 23)* ■

ŠEST DŮVODŮ, PROČ BY PASTOŘI MĚLI VYUŽÍVAT SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Vic Gill

Věřím, že pastoři (a nejen pastoři, ale křesťanské organizace) by měli zvážit, jak nejlépe využít sociální sítě ke dvěma základním účelům:

- k budování ovcí ve vaší péči
- k šíření evangelia mezi těmi, kdo zůstávají pod Božím hněvem

Pro někoho je to další módní trend, pro ostatní to přináší mnoho výhod a požehnaní? Jsem přesvědčen o tom druhém. Dovolte mi, abych se pokusil přesvědčit i vás.

Předpokládám, že mnoho pastorů už má naloženo dost a pravděpodobně nemá čas učit se, jak vytvořit webové stránky, sestavit jejich obsah a potom je pravi-

delně aktualizovat. Proto mi dovolu, abych se s vámi podělil o svou hrstku do mlýna, protože věřím, že pastoři by měli pravidelně využívat sociální sítě jako pomůcku ke své službě.

Jako pastoři byste měli využívat sociální sítě:

1. Abyste sdíleli, v co věříte.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči*
Nepředpokládejte, že ti, o něž se staráte, opravdu vědí, v co věříte. Pastorova role učitele nekončí v neděli nebo po biblickém vyučování a modlitebním setkání někdy uprostřed týdne. Máte příležitost

vyučovat své shromáždění i během týdne prostřednictvím blogování nebo tweetování o tom, co vás učí Pán a jak vás evangelium obnovuje.

- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem* Sociální sítě jsou jednoduchým, rychlým a efektivním nástrojem ke sdílení pravdy, život měnícího a duši zachraňujícího evangelia. Ačkoliv lidé ignorují polovinu věcí, které s nimi sdílíte, přesto je to další způsob, jak krátce a výstižně hlásat slavné evangelium. Lidé, které potkáváte během evangelizačních setkání, by se možná rádi dozvěděli více o tom, o čem jste mluvili. Sociální sítě mají potenciál pomoci vám v pokračování s evangelizační prací i mimo ulice. Jeden bratr to vyjádřil slovy: Ať se nám to líbí nebo ne, sociální sítě jsou myšlenkovým trhem této generace.

2. Abyste sdíleli, proč jste tady.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči* Nemyslete si, že všichni, o které pečujete, opravdu vědí, proč jste tady. Mnoho věřících často soucítí se svými pastory. Myslí si totiž, že tuto práci dělají, protože k ničemu jinému nejsou dost dobří. Musíte jim dát vědět, že působíte jako pastor, jako zakladatel sboru nebo jako organizace pro slávu Boha a šíření Jeho evangelia. Připomeňte jim čas od času na Facebooku, že „všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“ (Ko 1,16).
- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem* Pokud to musíte připomínat vašemu sboru, je velmi pravděpodobné, že mnoho lidí, se kterými se setkáváte, skutečně neví, proč jste tady. Mnozí si myslí, že

pastoři jsou tu jen proto, aby navštěvovali nemocné v nemocnicích a zúčastňovali se setkávání místních spolků. Jiní mají za to, že křesťanské organizace jsou tu proto, aby vybíraly peníze nebo se věnovaly charitě. Ti, kteří strávili nějaký čas v přítomnosti Jana Křtitele nebo apoštola Pavla, brzy poznali, proč dělali tito muži to, co dělali. Byli zde pro Boží slávu a dobro stvoření. Dovolte těm, kdo se vystavují vašemu působení na sociální síti, aby se dozvěděli, proč děláte, co děláte.

3. Abyste sdíleli, kde působíte.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči* Pastor by se nepochybně se svou prací neměl uzavírat do čtyř stěn. Zatímco zůstává neochvějný a věrný svému místnímu sboru a službě, měl by být mužem v pohybu, stále kázat, sázet (vytrhávat plevel, pokud je potřeba) a provádět průzkum. Váš sbor musí vědět, kde dochází k šíření evangelia, aby se mohl za toto dílo modlit a sdílet s dalšími. Pokud se angažujete v zakládání sboru, potom by se lidé ve vaší péči měli pravidelně dozvídat o šíření evangelia. Statické webové stránky k tomu nejsou vždy vhodné. Sociální síť je tím nejlepším způsobem, jak dostat neznámá místa na mapě na přední místa modliteb svatých.
- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem* Jednou z největších výzev evangelizací je schopnost doporučit dobré, Bibli oddané shromáždění těm, kdo hledají sbor. Prostřednictvím sociální sítě může pastor pravidelně posílat doporučení lidem, kterým chce Pán ukázat svou cestu.

44 ZÁPAS O DUŠI

---

4. Abyste sdíleli, kdy se konají bohoslužby.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči*

Sborový život překypuje setkáními, ale také překypuje lidmi, kteří nejsou vždy dobří v organizaci svého času. Sociální síť může fungovat jako určitý druh připomínek různých setkání a aktivit, které se konají v životě sboru i mimo něj.

- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem*
Když dojde k založení nového sboru nebo se existující sbor pustí do evangelizace, vznikne velká potřeba pořádat setkání evangelizačního typu, aby mohli být zváni nově příchozí. Sociální síť je dobrý způsob, jak rozeslat rychlou pozvánku nebo doporučení aktivity či události jiného sboru. Je obvyklé, že věřící, kterým leží na srdci ztracení, pomohou šířit tyto zprávy a povzbuzovat ostatní, aby se také zúčastnili. Pastorovi, který nemá času nazbyt, bude čas ušetřený díky sociálním sítím velmi milý.

5. Abyste sdíleli, komu sloužíte.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči*

Sociální sítě jsou dobrou cestou, jak pravidelně připomínat a sdílet, komu vlastně sloužíte. Věřícím je třeba připomínat, že je to Bůh, kdo vás povolal k tomuto postavení a k tomuto dílu. Apoštol Pavel pravidelně prostřednictvím svých dopisů připomínal věřícím v nově vzniklých sborech, že Bůh je patronem jejich díla. To bylo pro všechny věřící velkým povzbuzením. Dalo jim to naději uprostřed jejich tvrdé práce.

- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem*
Mnoho nevěřících nesprávně usuzuje, že pastoři pracují pro organizaci nebo nějaké společenství. Ačkoliv je to zčásti pravda, sociální síť můžete použít k připomenutí nevěřícím, že jste služebník nejvyššího Boha a soužíte Jeho věčným záměrem tady na zemi.

6. Abyste sdíleli, jak žijete.

- *Těm, kdo jsou ve vaší péči*

Sbor ve vaší péči musí vědět a vidět, jak žijete se svou rodinou, jak nakládáte se svým časem a se zdroji. Jaký život žijete během celého týdne? Apoštol Pavel neustále demonstroval na svém životě, jak žije. Byl všem příkladem nejen učení, ale také praxí. Často se stává, že členové sboru mají mystickou nebo abstraktní představu o životě pastora. Potřebují si přečíst, že jste normální a vedete normální život. Buďte transparentní, sdělte lidem, o které pečujete, že jdete s rodinou do parku. Řekněte jim, jak jste si dnes večer pochutnali na rodinné večeři. To může přinutit některé otce a matky, aby se zamysleli nad svým životem doma. Sociální sítě jsou úžasným prostředkem, jak ukázat, že evangelium formuje váš život.

- *Těm, kdo zůstávají pod Božím hněvem*
Jedním z největších obvinění ze strany nevěřících je, že křesťané jsou pokrytci. Sociální sítě vám pomohou tento názor rozptýlit, když ukážete, že to, v co věříte a prohlašujete, také žijete. Ukazujte se, že nejlepší způsob, jak pokárat hříšný svět, je demonstrovat správnou cestu na dobrých příkladech.

Doporučení

Ano, jsem si jist, že jsem tímto článkem nezodpověděl vše, a jistě máte námitky a spoustu otázek. Nemyslím si, že je možné odškrtnout všechny položky jedním blogovým příspěvkem.

Myslím si však, že výhody a přínosy sociálních sítí jako je Facebook, Twitter nebo WordPress daleko převyšují nevýhody a negativa. Doufám, že vás výše zmíněné přesvědčí, že vy, pastor, se za-

myslíte nad využíváním sociálních sítí k Boží slávě.

Žádný dobrý blog se neobejde bez dobrého citátu. Tady je můj nejoblíbenější od Johna Pipera:

„Chci přesvědčit co nejvíce pastorů, aby si dnes sedli a začali psát svůj blog. Pokud je nepřesvědčím, potom chci přesvědčit členy sboru, aby svého pastora naháněli, dokud to neudělá...“

NAŠE HOSPODAŘENÍ V ROCE 2012

–jk–

V následující tabulce naleznete přehled našeho hospodaření v uplynulém roce.

Chtěli bychom poděkovat všem příspěvatelům, kteří se chodu služby podílejí. Bez jejich příspěvní by naše služba mohla existovat pouze ve velmi omezené míře.

Chceme i nadále sloužit těm, kteří se dostali do nejrůznějších těžkostí a nemohou naši práci podporovat. Občas někdo takový zavolá nebo napíše do redakce. Obvykle se snažíme čtenáře povzbudit

s tím, že pokud jim naše služba přináší užitek, budeme rádi, když jim budeme moci i nadále zasílat Zápas o duši.

Jsmo v kontaktu také s několika vězni, kterým kromě časopisu příležitostně posíláme také křesťanskou literaturu.

Budeme moc vděční, pokud se za naši službu budete modlit, protože „*bez Krista nemůžeme nic*“ (J 15,5).

Budeme také rádi, pokud časopis doporučíte svým přátelům a dalším křesťanům.

Příjmy	2012	Výdaje	2012
Domáci	690.000,– Kč	Tisk, distribuce	285.547,– Kč
Letní konference	100.000,– Kč	Redakce (redakční práce, účetnictví, korektury)	473.700,– Kč
		Web a kancelář	18.600,– Kč
Zahraničí	568.942,– Kč	Další (Zimní konference, FM vysílání v SR, překlady, ...)	316.040,– Kč
		Zůstatek	265.055,– Kč
Celkem	1,358.942,– Kč		1,358.942,– Kč

7. – 8. června

PASTORÁLNÍ KONFERENCE 2013

ROLE DUCHA SVATÉHO

Speciálním hostem letošní konference bude řečník

ING. OTAKAR VOŽEH

Marcus Denny, M.Div. • Jaroslav Kernal • Alois Klepáček • Radek Kolařík
Ing. Meinolf Mellwig • Dr. Lance Roberts • Mgr. Marek Titěra, M.Div.

místo konání:

SBOR BJB KROMĚŘÍŽ • Moravcova 430/16

WWW.PASTORALNIKONFERENCE.CZ

Novinka v Poutníkové četbě

Zpráva a naučení o kazatelství v jazyce 21. století

Jan Amos Komenský

Na klíčových verších Písma autor objasňuje základní biblické pravdy. Pečlivě je rozebírá, věrný vlastnímu učení o používání příkladů, a tak nás přivádí k porozumění evangeliu a jeho zdroji ve všemohoucím Bohu. Vyzdvihuje přitom nádherné Boží vlastnosti, zásluhy Syna i Ducha svatého. Právě proto je kniha vhodná nejen pro kazatele, ale i každého čtenáře, který touží po porozumění Božímu slovu.

Text Komenského díla je čtivě a srozumitelně převeden do současného jazyka.

Pevná vazba, 147 stran, 320,- Kč

Aktuálně k tématu časopisu:

Co je evangelikální?

Martyn Lloyd-Jones

Na základě textu z listu Judova, v. 1–3 navrhuji zabývat se otázkou: Co je evangelikální? To je základní otázka, která v Judově době vyvstala: Co je víra? Kdo je křesťan? Juda říká, že není užitečné v klidu se zabývat jednotlivými aspekty pravdy nebo učení, když je celá víra atakována a podkopávána. Musíme se vrátit zpět k základům, k prvopočátku. A já věřím, že se v této situaci opět nacházíme. V dlouhé historii křesťanské církve nastává čas od času situace, kdy se muži a ženy v církvi musí opakovaně vracet zpět ke kořenům, aby si znovu definovali a bránili samotnou podstatu křesťanské víry.

Brožovaná vazba, 94 stran, 165,- Kč

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,

tel.: +420 472 741 623

Poutníková četba, Žandov 85, Chlumec 403 39

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a své připomínky,
názory, náměty nebo články posílejte na:**

zapasodusi@gmail.com

Nebo na adresu: **Zápas o duši, Veleslavínova 14
400 11 Ústí nad Labem**

Telefon do redakce: (+420) 411 440 021

**Dobrovolné příspěvky posílejte přiloženou složenkou nebo převodem
z účtu. Jako variabilní symbol použijte číslo uvedené na Vaší etiketě.**

Číslo účtu: 2600196560 / 2010 (Česká republika)
2600196560 / 8330 (Slovensko)

Reformace

Internetový měsíčník pro církev reformovanou a stále se reformující.
Časopis, který vychází vždy na začátku měsíce, můžete dostávat emailem
a zároveň je také k dispozici na našich webových stránkách.

www.reformace.cz

Posláním občanského sdružení Reformace.cz je pomáhat jed-
notlivcům, místním sborům a dalším misijním organizacím na-
plňovat příkaz Pána Ježíše Krista nést Boží slovo do celého světa
a vychovávat učedníky.

**Na webu naleznete: stovky nahrávek kázání a vyučování •
webový archiv časopisu Zápas o duši • úvahy a vyučování •
elektronické knihy • internetový časopis Reformace • staré
publikace ke stažení • videa • a další.**

HCJB vysílání v Rádiu 7 (www.radio7.cz)

pondělí 23³⁰–0⁰⁰, středa 17¹⁵–17⁴⁵, čtvrtek 5⁰⁰–5³⁰

ZÁPAS O DUŠI © vydává Reformace.cz, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012

Redakce a administrace: Veleslavínova 14, 400 11 Ústí nad Labem

Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal

Redakční rada: Radovan Hynek, Petr Papež, Klára Steigerová, Pavel Steiger, Iva Suchá,
Jan Suchý

Překlady: Julie Petrecká (pokud není uvedeno jinak)

Číslo 116, vyšlo 15. dubna 2013, ev. č. MKČR: E 11180

Tiskne Grafotechna print, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ!**

ISSN 1804-2880